

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรมพล ทองธรรมชาติ, สมบูรณ์ สุขสำราญ, ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. การเลือกตั้ง พรรคการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล. กรุงเทพมหานคร : มาสเตอร์เพรส, 2530.
- การปกครอง, กรม. กฎหมายและระเบียบการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2531.
- คมกริช วัฒนเสถียร. ผู้แทนที่เด็ด ที่เด็ดผู้แทน. กรุงเทพมหานคร : ศรีสมบัติการพิมพ์, 2527.
- เชื้อ คงคากุล. กฎหมายเลือกตั้ง. คำสอนชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2495. เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2516.
- _____. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2517.
- ธีรชัย ภูโพบูลย์, ถาวร เกิดทับทิว, ภาณุ ชรรณสุวรรณ, พล สัตถาภรณ์. รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสงขลา พ.ศ.2529. สงขลา : โรงพิมพ์อัลลายด์เพรส, 2529.
- บวรศักดิ์ อูวรรณไณ, "ระบบกฎหมายของประเทศภาคพื้นยุโรป." เอกสารการสอนชุดวิชา ระบบกฎหมายไทยและต่างประเทศ หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- ปุ่นะ สุทธิประภา. หลักเกณฑ์ทั่วไปในการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์การพิมพ์, 2520.

- พิชัย เก้าสำราญ, สมเจตน์ นาคเสวี, วรวิทย์ บารุ. การเลือกตั้งปัดตานปี 2529
ศึกษากรณีกระบวนการหาเสียงระบบห้วคะแนน. มุลินธิเพื่อการศึกษาระชาธิปไตย
และการพัฒนา, ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์และสถานที่พิมพ์.
- เพิ่มพงษ์ ชาวลิต, ศรีสมภพ จิตภิรมย์ศรี. กลยุทธ์แห่งชัยชนะในการเลือกตั้ง : หาคะแนน
อย่างไรให้ได้เป็น ส.ส.. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2531.
- ไพโรจน์ ชัยนาม. สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญของต่างประเทศกับระบอบการปกครอง
ของไทย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2515.
- _____. บทกฎหมายและเอกสารสำคัญในทางการเมืองของประเทศไทย. เล่ม 2.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- มหาดไทย, กระทรวง. กรมการปกครอง. "เทศาภิบาลฉบับพิเศษ." การเลือกตั้ง 24
กรกฎาคม 2531. กรุงเทพมหานคร : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย,
2531.
- วิฑูรย์ วิริยะพันธ์. 108 ยุทธโงง ในยุทธจักรการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร : รุ่งแสง
การพิมพ์, 2529.
- วิมล เครื่องงาม. "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายมหาชน." เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมาย
มหาชน หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- _____. กฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิ
การพิมพ์, 2530.
- สมาคมทนายความแห่งประเทศไทย. ข้อสังเกตและเหตุผลประกอบ : ข้อยุติในการล้มนาทาง
วิชาการกฎหมายเกี่ยวกับ "การเลือกตั้ง 2521". กรุงเทพมหานคร : การพิมพ์
พระนคร, 2521.
- สุนทรพิพิธ, พระยา. กฎหมายเลือกตั้ง. คำสอนชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และ
การเมือง, 2482.
- ชมรมลือเพื่อการศึกษและพัฒนาชีวิต. การเมืองไทยกับการเลือกตั้ง. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2525.

หยุด แสงอุทัย. ชุมนุมกฎหมายเลือกตั้ง. พระนคร : โรงพิมพ์วิบูลกิจ, 2495.

_____ . หลักรัฐธรรมนูญและกฎหมายเลือกตั้งทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 7. พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2513.

_____ . ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.

บทความวารสาร

คณิต บุญสุวรรณ. "กฎหมายว่าด้วยการคัดค้านการเลือกตั้งในประเทศไทย." รัฐสภาสาร 24 (กรกฎาคม 2519) : 161 - 167.

ชุลง่า ฤทธิประศาสน์. "การป้องกันการทุจริตในการหาเสียงเลือกตั้ง." เทศาภิบาล 69 (เมษายน 2517) : 317 - 330.

คำรง สุนทรคารทูล. "สาระสำคัญของพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง." เทศาภิบาล 74 (เมษายน 2522) : 253 - 276.

ถาวร เกิดทับทิว และคณะ. "รายงานการวิจัยเรื่องปัญหากฎหมายเลือกตั้งในจังหวัดสงขลา." รัฐสภาสาร 35 (มิถุนายน 2530) : 2 - 44.

บุญศรี มีวงศ์โฆษ. "กฎหมายเลือกตั้งเยอรมัน." วารสารนิติศาสตร์ 17 (กันยายน 2530) : 1 - 34.

ประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร. "ข้อพิพาทเกี่ยวกับการเลือกตั้งและการพัฒนาระบบประชาธิปไตย." บรรณสารลพ. 3 (ตุลาคม 2514) : 1 - 9.

ประสิทธิ์ การกลาง. "การหาเสียงเลือกตั้งโดยมิชอบ : รูปแบบและวิธีการ." รัฐสภาสาร 36 (มิถุนายน 2531) : 21 - 31.

ปัญญา คำพรเหลือ. "ข้อมูลบางประการเกี่ยวกับการเลือกตั้ง." เทศาภิบาล 81 (กรกฎาคม 2529) : 11 - 31.

พนม เอี่ยมประยูร. "การคัดค้านการเลือกตั้ง." วารสารนิติศาสตร์ 18 (2 มิถุนายน 2531) : 128 - 136.

มัลลิกา ศรีประเสริฐ. "การคัดค้านการเลือกตั้ง." รัฐสภาสาร 24 (กรกฎาคม 2519) :

2 - 157.

วิชาญ เขาสมบูรณ์. "เปรียบเทียบพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนฯ พ.ศ.2499

กับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนฯ พ.ศ.2511." เทศาภิบาล 64

(พฤษภาคม 2512) : 9 - 31.

เศรษฐพร คูศรีพิทักษ์. "กลไกการเลือกตั้ง." วารสารไทย 2 (กรกฎาคม - กันยายน

2525) : 28 - 36.

สุภัทร สุนธนาภิรมย์ ณ พัทลุง. "ระบบการเลือกตั้งและรัฐสภาของเยอรมัน." รัฐสภาสาร

34 (ธันวาคม 2529) : 3 - 58.

เสถียร ลิมปิษเฐียร. "ปัญหาเกี่ยวกับคดีคัดค้านการเลือกตั้ง." ตุลพาห 21 (กรกฎาคม -

สิงหาคม 2517) : 31 - 41.

เอกกมล สายจันทร์. "ประชาชนกับการเลือกตั้ง ล.ส." รัฐสภาสาร 36 (มิถุนายน 2531)

: 13 - 20.

อุมาสีวี สอาดเอี่ยม. "การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกับการสิ้นสุดแห่งสมาชิกภาพของสภาผู้แทน

ราษฎร." รัฐสภาสาร 31 (พฤศจิกายน 2529) : 36 - 69.

เอกสารอื่น ๆ

กฤษฎา ทองธรรมชาติ. "ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการหาเสียงเลือกตั้งสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎร." วิทยานิพนธ์ปริญญาเนติศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาเนติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ฝ่ายพัฒนาการเมือง สำนักนโยบายและแผน กระทรวงมหาดไทย . รายงานการศึกษาเกี่ยวกับ

การซื้อคะแนนเสียงและการทุจริตในการเลือกตั้ง : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะ

เชิงนโยบาย, 2532.

ภาษาต่างประเทศ

Halsbury's Statutes of England. Third Edition Vol II. London :
Butterworth, 1969.

Halsbury's Law of England. Fourth Edition Vol 15. London :
Butterworth, 1977.

Hand, Geaffrey, Georgel, Jacques, Sasse, Christoph. European
Electoral Systems Handbook. London : Butterworth
(Publishers) Ltd., 1979.

Herz, John H. The Government of Germany. New York : Harcourt Brace
& World Inc., 1967.

Luchaire, François. Le conseil Constitutionnel. Paris : Economica,
1980.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 10/2476 (สามัญ) สมัยที่ 2

วันพฤหัสบดีที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2476

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

.....๔

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอแจ้งเรื่องที่มีผู้เสนอคัดค้านการเลือกตั้ง ซึ่งได้ส่งให้คณะกรรมการไปพิจารณาแล้วมีผู้คัดค้านรวมด้วยกันทั้งหมด 29 จังหวัด และจะได้ให้เลขาธิการสภา อ่านเป็นรายจังหวัดให้ที่ประชุมฟัง

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อ่านรายการดังต่อไปนี้

1. ....๔

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า คำร้องคัดค้านเหล่านี้สภา ได้รับและได้ส่งไปให้กรรมการแล้วทั้งนั้น กรรมการได้ดำเนินการไปบ้างแล้ว จะได้เสนอให้ที่ประชุมทราบ แต่ว่าข้าพเจ้ายังสงสัยอยู่ว่าการพิจารณาคำคัดค้านนั้น จะคงให้สมาชิกที่ถูกร้องมานั่งอยู่ในที่ประชุมนี้ได้หรืออย่างไร ควรจะหาวิธีในที่ประชุมนี้เสียก่อนที่จะเสนอรายงานนี้ขึ้นมา จะต้องประชุมกันเป็นการลับหรือไม่

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯ จังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง ดูเหมือนมีข้อบัญญัติไว้ชัดเจนว่า ถ้ามีการคัดค้านก็ควรให้เป็นสมาชิกสภาไปก่อนจน

กว่าจะได้วินิจฉัยเป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้นระหว่างนี้คงถือว่า สมาชิกผู้ถูกคัดค้านมีสิทธินั่ง
ประชุมในสภาฯ ต่อไป

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนฯ จังหวัดนันทบุรีกล่าวว่า ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกคัดค้าน
ด้วยผู้หนึ่ง ข้าพเจ้าเห็นว่าสมาชิกที่จะนั่งตามที่ท่านสมาชิกผู้กล่าวนั้นก็ควรจะนั่งในเรื่องอื่น
แต่สำหรับจะปรึกษาในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่สมควรจะอยู่ด้วย

ร.ท. ทองคำ คล้ายโอกาส ผู้แทนฯ จังหวัดปราจีนบุรีกล่าวว่า เรื่องการคัดค้านนี้เป็น
เรื่องใหม่สำหรับประเทศเรา ข้าพเจ้าขอเสนอว่าควรจะให้คนที่รอบรู้ในเรื่องการต่างประเทศ
ในเรื่องนี้ เช่นหลวงประดิษฐมนูธรรม เป็นต้น ขอเชิญให้อธิบายในเรื่องนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรมกล่าวว่า เรื่องการคัดค้านนี้ ในต่างประเทศเขาได้ทำวิธี
เหมือนอย่างเราทำ คือ มีคณะกรรมาธิการที่สภาฯ ตั้งไว้ และกรรมาธิการได้ความอย่างไร
ก็นำสู่สภาฯ เพื่อวินิจฉัย แต่ว่าหลักการสำหรับเรื่องที่ว่าสมาชิกที่ได้ถูกคัดค้านจะมีสิทธิกล่าว
ความเห็นอย่างไรในสภาฯ ได้หรือไม่นั้น ในเรื่องนี้เฉพาะความเห็นของข้าพเจ้าก็เห็นว่าสมา
ชิกนั้นมีสิทธิที่จะกล่าวความเห็นคัดค้านข้อใดในที่ประชุมได้ แต่เห็นหลักธรรมดาที่ถือกันอยู่แม้ใน
สันนิบาตชาติก็ตาม หลักมีว่าถ้าการวินิจฉัยปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับเรื่องของตนแล้ว ผู้ที่มีส่วนได้
เสียในเรื่องนั้น ก็ไม่ควรลงมติสำหรับเรื่องนั้น.....ฯ

นายสวัสดิ์ ยู่เวส ผู้แทนฯ จังหวัดนครสวรรค์กล่าวว่า สำหรับข้าพเจ้าเห็นว่า ถ้าไม่
ให้สมาชิกผู้ถูกร้องคัดค้านนั้นเข้ามานั่งด้วยแล้ว ถ้าแม้ว่าในกาลต่อไปพวกที่คัดค้านพากันคัดค้าน
ผู้แทนเสียทุกคนจะให้สมาชิกที่โหดมาเป็นผู้นั่งวินิจฉัย เพราะฉะนั้นควรให้เข้าฟังด้วย ถึงแม้ว่า
จำเลยเข้ามานั่งฟังก็จะได้แก้ตัวด้วย

หลวงประดิษฐมนูธรรมกล่าวว่า คือขอให้แยกการลงมติอย่างหนึ่ง การที่จะเข้ามา
นั่งฟังอีกอย่างหนึ่ง ถ้าหากว่าเฉพาะเรื่องของผู้หนึ่งแล้วก็ไม่ควรลงมติ แต่การพิจารณานั้นก็
พิจารณาเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่นกับว่า มีผู้คัดค้านจังหวัดนันทบุรี ดังกล่าวนั้นแล้ว ผู้แทนนันทบุรีก็นั่ง

และแสดงความเห็นอย่างไรก็ได้ เฉพาะในการลงมติก็ไม่ควรลงมติ คือขอให้แยกเสียเป็นคนละส่วน คือการวินิจฉัยคดีก็เป็นอย่างเดียวกันนี้ หลักการของการที่ได้ร่างพระราชบัญญัตินี้เราก็ได้มุ่งอย่างนั้น คือมุ่งที่จะถือเอาความยุติธรรมเป็นใหญ่เหมือนกัน

ขุนวริชฐตรุณเวทย์ ผู้แทนจังหวัดหนองคายกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อบังคับของสภาจะมีอยู่อย่างใด เราก็ควรปฏิบัติไปตามข้อบังคับนั้นดีกว่า ไม่ควรจะเอาความเห็นที่นอกจากข้อบังคับมาวินิจฉัย ถ้าหากว่าในเรื่องนี้ไม่มีข้อบังคับสภาก็ควรจะต้องตั้งข้อบังคับขึ้นใหม่ ขอความเห็นของที่ประชุมนี้ตั้งเป็นข้อบังคับขึ้นใหม่ เพื่อปฏิบัติการต่อไปก็เชื่อว่าจะทำได้

ทำการแทนประธานสภากล่าวว่า สำหรับปัญหาเท่าที่สมาชิกได้อภิปรายมาแล้วมีอยู่ 2 ข้อคือ ข้อ 1 อนุญาตให้สมาชิกที่ถูกลงโทษเข้ามานั่งฟังร่วมพิจารณาในการนี้ได้ เว้นแต่ในเวลาลงมติ ผู้ที่ถูกลงโทษจะลงมติไม่ได้ อีกข้อ 1 มีผู้เสนอว่า ควรตั้งข้อบังคับเสียก่อน เพราะฉะนั้นจึงอยากจะให้ลงมติใน 2 ข้อนี้

หลวงประดิษฐมนูธรรมกล่าวว่า ข้าพเจ้าเองขอรับรองความเห็นอย่างที่ท่านขุนวริชฐ์ว่า ปัญหาข้อแรกที่จะต้องวินิจฉัยคือ เรามีหลักฐานอย่างไรในกฎหมาย หลักนี้กฎหมายเลือกตั้งมีข้อความเคลือบคลุม แต่ในระหว่างนี้ขอรับรองความเห็นของท่านสมาชิกที่ได้กล่าวมาแล้ว คือเราจะต้องวินิจฉัยว่ามีอย่างไรก่อน

ทำการแทนประธานสภากล่าวว่า ในข้อบังคับการประชุมของเราก็มีข้อบังคับในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นจึงได้ถามขึ้น ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง เป็นต้นว่า เมื่อสภาได้รับเรื่องแล้ว ก็ให้พิจารณาว่าควรสั่งให้เลือกตั้งใหม่หรือไม่ มีอยู่เท่านั้นเอง เมื่อหลวงประดิษฐฯ คล้อยตามไปในทางที่ว่าควรตั้งข้อบังคับใหม่ อย่างเดียวกับสมาชิกผู้หนึ่งได้เสนอเช่นนั้น ความเห็นอื่นจึงเป็นอันตกไป ท่านผู้ใดเห็นว่าควรที่จะพิจารณาเรื่องนี้โดยตั้งข้อบังคับสภาเสียใหม่ไปรดขมิ้นที่ประชุมลงมติให้ตั้งข้อบังคับใหม่.....๔

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 15/2477 (วิสามัญ) สมัยที่ 2

วันจันทร์ที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2477

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

.....๔

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า.....๔ มีเรื่องที่จะขอกจะขอปรึกษา สภานี้หน่อยหนึ่งก่อนที่จะเปิดประชุม คือเรื่องคัดค้านการเลือกตั้ง สงสัยว่าเวลานี้ข้อบังคับของ เราที่มีอยู่ยังไม่บริบูรณ์สำหรับที่จะพิจารณาเรื่องนี้ ถ้าหากสภานี้เห็นว่าเรามีเครื่องมื่อบริบูรณ์พอที่จะพิจารณาเรื่องนี้แล้ว ก็อยากจะเชิญประชุมพิเศษ.....๔ แต่ถ้าหากว่าสภานี้เห็นว่า เรายังไม่มีข้อบังคับที่บริบูรณ์ สมควรจะคอยข้อบังคับของเราที่กำลังร่างอยู่ ออกแล้วจึงจะ พิจารณา ก็แล้วแต่สภานี้จะตกลงประการใดต่อไป ขอความเห็นด้วย

ด. ยู่เกียง ทองลงยา ผู้แทนฯจังหวัดกาญจนบุรีกล่าวว่า ในเรื่องการวินิจฉัยสิ่ง ๆ ไต่คดี แล้วแต่ที่ประชุมตกลง ไม่จำเป็นต้องรอข้อบังคับ

ขุนเสนาลลิต ผู้แทนฯจังหวัดร้อยเอ็ดกล่าวว่า เรื่องนี้ไม่ใช่ของเล็กน้อย เป็นของ สำคัญยิ่งที่เราจะต้องวินิจฉัยไตร่ตรองให้ละเอียด เพราะฉะนั้นเราควรจะให้ข้อบังคับเสียก่อน แล้วจึงจะยึดหลักได้ เราทุกคนเข้าเจ้าของเรียนว่าต้องเป็นผู้พิพากษาจะต้องตัดสินให้เด็ดขาด แน่แน่นอนลงไปว่าใครผิดใครถูก เมื่อไม่มีหลักจะตัดสินไม่ได้ เพราะฉะนั้นขอเสนอว่าอย่าเพิ่ง พิจารณาเลย ขอให้ข้อบังคับของเราเรียบร้อยก่อน.....๔

ด.ยู๋เกียง ทองลงยา ผู้แทนจังหวัดกาญจนบุรีกล่าวว่า เราตั้งคณะกรรมการ
ไปพิจารณา คณะกรรมการได้ส่งประเด็นสำนวนการพิจารณานั้นมาให้เราแล้ว เพื่อสภานี้
จะได้วินิจฉัย อีกประการหนึ่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในการถูกคัดค้านทุกคนนั้น ข้อบังคับได้ออกมา
ภายหลัง ไม่จำเป็นต้องรับข้อบังคับ แล้วแต่ที่ประชุมจะวินิจฉัย

นายมังกร สามเสน กล่าวว่า เครื่องมือมีพร้อมแล้ว คือรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการ
เลือกตั้ง และราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ไม่จำเป็นต้องรออะไรอีก ทุบทกกฎหมายสภา
พิจารณาได้ทั้งนั้น.....ฯ

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ความคิดเป็น 2 ทาง ทางหนึ่งเห็นว่าสภานี้
มีอำนาจสูงสุดไม่จำเป็นต้องมีเครื่องมืออะไรที่จะพิจารณา อีกฝ่ายหนึ่งมีความเห็นว่าควรรอ
ข้อบังคับให้ออกเสียก่อนจึงจะพิจารณา ข้าพเจ้าจะขอให้ท่านออกคะแนนเสียงใน 2 อันนี้

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าขอโอกาสถามสภา
เราได้เตรียมทำข้อบังคับที่จะพิจารณาในเรื่องนี้แล้วหรือยัง ถ้ายังก็ไม่จำเป็นต้องรอ เพราะ
เหตุว่าสภาเรามีความสมบูรณ์ที่จะวินิจฉัยการคัดค้านการเลือกตั้ง ข้าพเจ้าเข้าใจว่ามีผู้ที่
ให้ความวินิจฉัยคือพวกเรา พวกเราควรมีสติปัญญาพอที่จะวินิจฉัยว่าผู้รับเลือกตั้งนั้นมีผิดหรือไม่

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ข้อบังคับนี้ได้ร่างเสร็จแล้ว ยังไม่ได้รับอนุมัติ
จากสภาเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นปัญหามีว่าได้เตรียมเครื่องมือไว้เสร็จแล้ว จะรอข้อบังคับ
หรือจะตัดสินใจทีเดียว ผู้ใดเห็นว่าจะรอให้ข้อบังคับนี้ได้รับอนุมัติจากสภาเสียก่อนจึงจะพิจารณา
โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง 15 เสียง

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ผู้ใดเห็นสมควรจะพิจารณาได้ทีเดียว โปรดยก
มือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง 28 เสียง เป็นอันว่าที่ประชุมนี้รับรองว่าพิจารณาได้
ทีเดียว มิต้องรอให้ข้อบังคับนี้ได้รับอนุมัติจากสภาฯ.....๔

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าผู้ที่ถูกคัดค้านไม่
ควรเข้ามาอยู่ในที่ประชุมอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าจะทำให้การวินิจฉัยของเรานี้เป็นไปโดยไม่
ถูกต้อง เราจะได้ไม่เห็นแก่หน้าผู้ที่ถูกคัดค้าน เราควรจะทำไปโดยยุติธรรมที่สุด เราเป็น
สภาที่สูงสุดของชาติ คำวินิจฉัยควรเป็นไปโดยความยุติธรรม และยิ่งกว่านั้นอีกผู้ที่ถูกกล่าวหา
ไม่ควรเข้ามาฟัง แล้วก็ไม่มีสิทธิที่จะออกเสียงลงคะแนนด้วย

นายสรอย ฅ ลำปาง ผู้แทนฯจังหวัดลำปางกล่าวว่า ในการที่จะไม่ให้ผู้ที่ถูกคัดค้าน
เข้ามาในที่ประชุมนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นชอบด้วย เพราะเหตุว่าผู้ที่ถูกต้องหาเป็นจำเลยจะ
ต้องมานั่งอยู่ สมาชิกมีสิทธิที่จะซักถาม แล้วจะให้เขาไปนั่งอยู่ที่ไหน....๔ สภาฯเราถือเท่า
กับว่าเป็นผู้พิพากษาชำระความ การที่จะไม่ให้ผู้ถูกคัดค้านมานั่งฟังการประชุมนั้น ข้าพเจ้าไม่
เห็นด้วย

ด. เทียม ศรีนิลิส ผู้แทนฯจังหวัดนครปฐมกล่าวว่า การที่เราจะพิพากษาในเรื่อง
คัดค้านนั้น เราละสายทีละคน เราควรเรียกจำเลยมาทีละคน เพราะฉะนั้นเราจะเอาคนทั้ง
หมดเป็นจำเลยขณะเดียวกันไม่ได้ เพราะฉะนั้นในขณะที่เขายังไม่ได้เป็นจำเลย ควรให้เขา
เข้าไปนั่งได้ ถ้าหากว่าเมื่อใดเราจะชำระละสายเราก็เชิญท่านผู้นั้นออกไป.....๔

ขุนสมหารหิตะคดี ผู้แทนฯจังหวัดพระนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเข้าใจว่าทางที่ถูกเห็น
ว่าเป็นอย่างนี้ คือว่าพูดถึงสิทธิแห่งผู้ถูก ตราบใดสภานี้ยังไม่ได้ลงมติว่าเขาพ้นจากการเป็น
สมาชิกแล้ว เขาก็ย่อมมีสิทธิเหมือนหนึ่งสมาชิกธรรมดาอย่างบริบูรณ์ทีเดียว ดังที่ระหว่างนี้มีผู้
คัดค้านหลายคนย่อมมีสิทธิที่จะทำพระราชบัญญัติอะไร ๆ ได้ทุกอย่าง ข้าพเจ้าเห็นว่าใน
ระหว่างที่ประชุม ถ้าไม่ใช่เรื่องของเขาแล้ว ๆ สภานี้ยังมีได้ลงมติว่าเขาพ้นจากสมาชิกภาพ
แล้ว ข้าพเจ้ามีความเห็นเป็นอย่างยิ่งว่าเขาควรมีสิทธิเต็มที่ ถ้าไม่เป็นเรื่องของตัวเองแล้ว เขา
ควรมีสิทธิเต็มที่ตามกฎหมาย

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าไม่ขัดข้องที่จะให้สมาชิก ผู้ที่ถูกกล่าวหามานั่งในที่ประชุม ข้าพเจ้าขอเสนอว่า สมาชิกผู้นั้นไม่มีสิทธิที่จะมาออกเสียงใน คติของตัว ข้าพเจ้าขอถอนคำที่ได้กล่าวไว้แต่ตอนต้น.....ฯ

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลขอให้เป็นที่ประชุมลับ

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า รัฐบาลขอให้เป็นที่ประชุมลับ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าก็จะได้ถือว่าสภานี้อนุมัติให้เป็นที่ประชุมลับ.....ฯ

น.ต.หลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. กล่าวว่า ข้าพเจ้าใครจะเสนอความเห็นบาง ประการบางที่จะตกลงกันได้ คือว่าระเบียบที่จะพิจารณาในเรื่องนี้ ข้าพเจ้าขอแยกเป็น 3 ข้อ ข้อหนึ่งหมายความว่าสมาชิกทุกคนมีสิทธิจะนั่งในที่ประชุมได้ในเมื่อยังไม่ถึงคราวที่ตนเป็น จำเลย และมีสิทธิในการออกความเห็นลงมติ มีสิทธิในการออกเสียงลงมติในเรื่องนั้น นี่เป็น ข้อหนึ่งซึ่งคงจะรับรองว่าเป็นความจริง สำหรับข้อสองคือว่าในการที่ผู้ถูกกล่าวหากำลัง พิจารณาถึงเรื่องที่ถูกกล่าวหาเป็นจำเลยอยู่นั้น ถ้าจะให้เป็นที่เรียบร้อยดีแล้วข้าพเจ้าคิดว่า ผู้ที่ถูกกล่าวหาควรอยู่ในที่ประชุมด้วย สำหรับที่จะได้ชี้แจงบางเรื่องบางตอน เมื่อชี้แจงแล้ว ก็เพื่ออภัยอาศัย เราไม่ควรเถียงกันในเรื่องสิทธิคือขั้นที่สภาจะวินิจฉัยเรื่องของตัว ในขั้นนั้น ก็ควรออกไปจากที่ประชุม ถ้าเป็นไปตามนี้ได้อีก บางทีก็คงจะเป็นไปโดยเรียบร้อยได้

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าสภานี้เป็นสภา สูงสุด ทำหน้าที่สูง เพราะฉะนั้นผู้ที่ เป็นจำเลยจะวินิจฉัยคดีของตนเองไม่ถูกหลักอย่างยิ่ง ถ้า หากว่าสมาชิกผู้หนึ่งคัดค้านแล้วมีเสียงเท่ากัน ถ้าหากว่าสมาชิกผู้นั้นไปลงคะแนนเสียงให้ตัว เช่นนี้แล้ว ถ้าหากว่าขาดคะแนนเสียงของผู้ถูกคัดค้านแล้ว คนนั้นอาจจะไม่ชนะก็ได้ ข้าพเจ้า จึงมีความเห็นอย่างแน่นแฟ้นว่า ผู้ที่ถูกกล่าวหาไม่มีสิทธิออกเสียง แต่ทั้งนี้ที่ประชุมจะเห็นอย่าง ไรก็แล้วแต่ ข้าพเจ้าขอเสนอไว้

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า มีปัญหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิออกเสียงหรือไม่
ไม่มีสิทธิที่จะออกเสียง

ร.ท.ทองคำ คล้ายโอกาส ผู้แทนฯจังหวัดปราจีนบุรีกล่าวว่า ไม่มีสิทธิออกเสียง
เฉพาะตัวจำเลย คนอื่นจะออกเสียงได้หรือไม่

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า บางทีจะเลยไปผู้ที่ถูกกล่าว
หาเข้ามาในที่ประชุมยังไม่ได้แปลว่าสิทธิออกเสียงหรือไม่ เพราะฉะนั้นปัญหาที่ท่านประธานถาม
เมื่อกี้นี้อาจจะลามไป ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะเข้าประชุม มีสิทธิกล่าวอะไรได้หรือไม่

ทำการแทนประธานสภา กล่าวว่า ตามที่เข้าใจกันว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาสิทธิอยู่ในที่
ประชุมพร้อมทุกประการ แต่ยังมีข้อสงสัยว่าเขาควรมีสิทธิออกเสียงในตัวของตัวเองได้หรือไม่
เมื่อเรายังตอบกันไม่ได้ ข้าพเจ้าใคร่จะขอลถามว่า ท่านผู้ใดมีความเห็นว่าผู้ที่เป็นจำเลยจะ
ออกเสียงสำหรับตัวเองได้

ที่ประชุมไม่เห็นด้วย เป็นอันว่าผู้ที่เป็นจำเลยออกเสียงไม่ได้.....๙

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 17/2477 (วิสามัญ) สมัยที่ 2

วันพฤหัสบดีที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2477

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

(การประชุมครั้งนี้เป็นการประชุมลับ)

ประธานสภาฯ กล่าวว่า วันนี้มีสมาชิกมาประชุม 113 ท่าน เป็นองค์ประชุมแล้ว ก่อนที่จะดำเนินการประชุม ข้าพเจ้าใคร่จะขอความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องนี้สักหน่อย เพราะเหตุว่าข้อบังคับที่เราใช้อยู่ก็ยังมีได้บัญญัติขึ้น แต่เราได้บัญญัติไว้แล้วในข้อบังคับใหม่ซึ่งสภานี้ได้ลงมติไปเมื่อวานนี้ แต่ก็ยังมีได้ประกาศใช้ เพราะฉะนั้นเพื่อให้กิจการดำเนินไป ข้าพเจ้าขอมติในที่ประชุมนี้ให้ใช้วิธีพิจารณาอย่างข้อบังคับใหม่ ซึ่งสภานี้ได้ลงมติไปแล้วนั้น ถ้าไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านในเรื่องนี้จะถือว่าการพิจารณาคดีเช่นนี้เราจะได้ออกตามแบบข้อบังคับใหม่ ทั้งนี้ในข้อบังคับใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้มีอยู่โดยย่อว่า การประชุมชนิดนี้ให้ประชุมกันเป็นการลับ เว้นแต่ผู้ที่ถูกกล่าวหาจะร้องขอให้ประชุมเป็นการเปิดเผย ส่วนในเรื่องลงมตินั้นให้ลงมติว่าผิดกฎหมายหรือไม่นั้นอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่งก็ว่าการเลือกตั้งนั้นมีมลทินหรือไม่อีกอย่างหนึ่ง แต่เมื่อเราพิจารณาตามรายงานของกรรมาธิการที่เสนอมานี้ อาจรวมเหตุผลได้ 4 ประการคือ ผู้ร้องคัดค้านประการหนึ่ง และผู้ร้องคัดค้านยื่นคำร้องคัดค้านล่วงเลยเวลาผิดกำหนดตามกฎหมาย แปลว่าขาดอายุความอีกประการหนึ่ง แล้วอีกประการหนึ่ง กรรมาธิการพิจารณาเห็นว่า เป็นเรื่องไม่เป็นสาระจึงแนะนำขอให้ยกคำร้อง และอีกประการหนึ่งมีว่าผิดกฎหมายหรือมีมลทินให้เลือกตั้งใหม่ ในข้อบังคับเรามีแต่เพียง 2 อย่างให้ลงมติว่าผิดกฎหมายหรือไม่ หรือมีมลทิน แต่เรามีได้มีว่าถ้าหากว่ากรรมาธิการมีความเห็นมาในฐานให้ยกคำร้องโดยที่ผู้ร้องถอนคำคัดค้านอย่างหนึ่ง และโดยที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขาดอายุความอย่างหนึ่ง ไม่มีปรากฏว่าให้ลงมติอย่างไร เช่นนี้ข้าพเจ้าขอแนะนำว่าเราควรลงมติว่า ตาม

ความเห็นของกรรมาธิการนั้นเราควรรับหรือไม่ ถ้าไม่รับเราจึงเปิดอภิปรายกันว่าเหตุผลไม่รับเพราะเหตุใด แล้วก็เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องคัดค้านแถลงในที่ประชุมได้ เว้นแต่ไม่มีสิทธิที่จะลงมติตามข้อบังคับใหม่ เมื่อเราได้อภิปรายกันเวลาสมควรแล้ว จะได้ลงมติว่าผิดกฎหมายหรือไม่ มีมลทินหรือไม่ ตามข้อบังคับ อีกเรื่องหนึ่งพิจารณาการคัดค้านการเลือกตั้งโดยทางการ แล้วข้าพเจ้าจะต้องไปนั่งอยู่ทางฝ่ายกรรมาธิการ เมื่อข้าพเจ้าไปนั่งทางโน้นก็ไม่มีประธาน จึงใคร่จะขอหารือต่อที่ประชุมว่าจะให้ข้าพเจ้านั่งที่นี้หรือจะเลือกประธานขึ้นใหม่ตามข้อบังคับ.....๕

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าข้าพเจ้าควรจะนั่งเป็นประธานสภาฯ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ประธานอยู่ในที่ประธานสภาฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เมื่อข้าพเจ้าได้พิจารณาดูรายงานของกรรมาธิการแล้ว ข้าพเจ้าใคร่จะขอแนะนำว่า เรื่องที่ควรพิจารณาก่อนหลังนั้น ควรถือลำดับดังต่อไปนี้คือว่า ใคร่จะยกเรื่องที่ไม่มีปัญหาอะไรขึ้นวินิจฉัยเสียก่อน เช่น ผู้ร้องคัดค้านของอนาคัดคัดค้าน และผู้ร้องคัดค้านยื่นคำคัดค้านหมดอายุ มีอยู่ 4 จังหวัดคือ 1 จังหวัดเชียงราย 2 จังหวัดสมุทรสาคร 3 จังหวัดลพบุรี 4 จังหวัดเพชรบุรี ใคร่จะขอให้พิจารณา 4 จังหวัดนี้ก่อน แล้วต่อไปก็ตามลำดับผู้ที่ได้เสนอมานในญัตติเรียงลำดับคือ จังหวัดนันทบุรี จังหวัดตาก จังหวัดสงขลา ฯลฯ จังหวัดที่ข้าพเจ้าคิดว่ามีปัญหาคือจังหวัดนนทบุรีนั้นเอาไว้ทีหลังสุด.....๕

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรยกเรื่องที่ข้าพเจ้าเสนอขึ้นมาพิจารณาเสียก่อน โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนใหญ่ เป็นอันว่าที่ประชุมตกลงให้พิจารณาอย่างทีประธานเสนอ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดเชียงราย

ขุนอินทรภักดี ผู้แทนฯจังหวัดเพชรบูรณ์กล่าวว่า สำหรับจังหวัดเชียงรายที่คณะกรรมการลงความเห็นยกคำร้อง โดยอ้างเหตุว่าผู้ยื่นคำร้องคัดค้านเมื่อขาดอายุความแล้ว เป็นการขออย่างยิ่ง แต่เพราะเหตุว่าเพื่อจะไม่ให้กิจการอันนี้มาสู่สภาฯในภายหลัง เราควรจะบันทึกข้อเท็จจริงอันนี้ไปให้ผู้บังคับบัญชาส่งไปตามจังหวัดต่าง ๆ ให้รู้สำนึก คติขาดอายุความ เช่นนี้อย่าเอามาเสนอ คือหมายความว่าใครจะยื่นคำร้องอย่าให้เอามาพิจารณา เพื่อจะไม่ให้งานของเราในภายหน้ายุ่งยากต่อไปอีก ขอสภาฯโปรดลงมติ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยคำเสนอของกรรมการโปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมเห็นด้วยตามคำเสนอของกรรมการ คือยกคำร้องนี้ เพราะขาดอายุความ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสมุทรสาคร

เลขาธิการสภาฯ อ่านว่า ขุนสุนทรวิทศึกษากร ได้ถูกคัดค้านคือ นายผาด สุนทร ปักหิน แต่ผู้ร้องถอนคำร้องคัดค้านไปเสีย.....

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงเห็นด้วยตามคำเสนอของกรรมการ คือให้ผู้ร้องถอนคำคัดค้านไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดเพชรบุรี ผู้ร้องคัดค้านถอนคำร้องท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำเสนอของกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงเห็นด้วยตามคำเสนอของกรรมการ คือให้ผู้ร้องถอนคำคัดค้านไป

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดนันทวง

ร.ต.ถัด รัตนพันธ์ ผู้แทนฯจังหวัดนันทวงกล่าวว่า ก่อนที่จะพิจารณาถึงจังหวัดนันทวง ซึ่งข้าพเจ้าเป็นจำเลยถูกร้องนั้น ข้าพเจ้าขอโอกาสออกไปจากที่ประชุมนี้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ที่จริงจะอยู่ก็ไม่ขัดข้อง เว้นแต่ว่าในชั้นนี้เราจะให้ลงมติ กันว่าเราจะเห็นด้วยกรรมาธิการหรือไม่ เมื่อไม่เห็นด้วยจึงมีการอภิปรายเพราะฉะนั้นจำเป็นต้องอยู่ เพื่อแถลงอะไรบ้าง ข้าพเจ้าจะขอให้ลงมติในชั้นนี้ก่อน ถ้าหากว่าไม่เห็นด้วยจึงจะ เปิดให้มีการอภิปรายกันทีหลัง ท่านผู้ใดเห็นด้วยคำพิจารณาของกรรมาธิการซึ่งเสนอมา โปรด ยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้อง

ประธานสภาฯ กล่าวต่อไปว่า จังหวัดตาก ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับคำเสนอของคณะ กรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสงขลา ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะ กรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือยกคำร้องนั้นเสีย.....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสมุทรปราการ กรรมาธิการเห็นพร้อมกันว่าคำร้อง นี้ฟังไม่ขึ้น ควรให้ยกเสีย ท่านผู้ใดเห็นตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการซึ่งเสนอ โปรดยก มือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดชลบุรี คณะกรรมการเห็นพร้อมกันว่าให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามความเห็นของคณะกรรมการซึ่งเสนอมาโปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดสระบุรี คณะกรรมการเห็นพร้อมกันว่าควรให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำเสนอของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดนครศรีธรรมราช คณะกรรมการเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการโปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดราชบุรี คณะกรรมการเห็นไม่เป็นสาระเช่นเดียวกัน จึงเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพร้อมด้วยตามคำเสนอของคณะกรรมการโปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....ฯ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดปทุมธานี คณะกรรมการเห็นว่าเป็นการต้อนรับตามหนังสือของเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ให้นายทองกระจายไป เป็นคนละส่วนกับท้องเรื่อง แม้จะได้มีการต้อนรับกันจริงผู้ร้องก็ไม่ยืนยันว่าข้าราชการเหล่านั้นได้มีการช่วยเหลือนายทองกระจายในการเลือกตั้งอย่างไร อาศัยเหตุดังได้กล่าวมาแล้วกรรมการจึงเห็นพร้อมกัน

ว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ถ้าผู้ใดเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรตยกมiox

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....๙ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดนครพนม คณะกรรมการพร้อมกันเสนอความเห็นต่อสภาผู้แทนราษฎร ว่าคำร้องของผู้ร้องนั้นหาสาระมิได้ควรลงมติให้ยกเสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรตยกมiox

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....๙ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดระยอง กรรมการเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพร้อมด้วยข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรตยกมiox

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้เป็นไปตามที่กรรมการเสนอมานั้น

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดลพบุรี กรรมการเห็นพร้อมกันว่า ควรยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรตยกมiox

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้เป็นไปตามที่กรรมการเสนอมานั้น

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดนนทบุรี ในเรื่องจังหวัดนนทบุรีนี้ ปรากฏตามบันทึกว่าคณะกรรมการได้วินิจฉัยไปแล้ว ให้มีการเลือกตั้งใหม่แล้วได้เสนอเรื่องต่อประธานสภาฯ ต่อมาได้รับคำถอนคำร้องของผู้ร้องขอคัดค้าน คณะกรรมการจึงไม่ได้พิจารณาต่อไปเสนอมาให้สภาฯ นี้วินิจฉัย

นายรอย ณ ลำปาง ผู้แทนฯจังหวัดลำปางกล่าวว่า ในการคัดค้านการเลือกตั้ง จังหวัดนทบุรีนั้น เมื่อผู้กล่าวหาได้ถอนไปเสียแล้วเช่นนี้ ก็ไม่มีอะไรที่จะพิจารณากันต่อไป เพราะฉะนั้นความเห็นของข้าพเจ้าเห็นควรว่า คำร้องนั้นไม่มีประโยชน์อะไรแล้ว.....๔

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าคิดว่าสภานี้เป็นสภาฯ สูงสุดในการวินิจฉัยคดีคัดค้านการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้สมาชิกทั้งหลายโปรดระลึกถึงความสำคัญ ถ้าหากว่าสภานี้ได้วินิจฉัยผิดพลาดไปแล้ว อาจจะทำให้ประชาชนคนคู่มือหมิ่นหรือเหยียดหยันได้ ความจริงข้าพเจ้าเห็นว่าในการเลือกตั้งนี้มีการผิดกฎหมายถึง 2 ประการ ประการ 1 ก็คือว่าสถานที่เลือกตั้งไม่ใช่ที่สาธารณะสถาน ประการ 2 ก็คือว่าการเลือกตั้งนั้นได้เลยกำหนดเวลาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ถึง 30 นาที เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นด้วยตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่เสนอมาครั้งแรก ถึงอย่างไรก็ดี แม้ผู้ร้องจะได้ขอถอนคำร้องไปแล้วก็ตาม ข้าพเจ้าก็เข้าใจว่าการเลือกตั้งจะไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นโมฆะ.....๔

ด.ญู่เกียง ทองลงยา ผู้แทนฯจังหวัดกาญจนบุรีกล่าวว่า ในเรื่องสภาฯซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดว่าการเลือกตั้งนี้จะไปโดยชอบธรรมหรือไม่ หรือโดยสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่นั้น จำเป็นจะต้องฟังข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง บัดนี้ ปัญหาปรากฏเฉพาะหน้าว่าผู้ร้องได้ถอนคำร้อง นี้ก็แสดงว่าได้พอใจในการเลือกตั้งแล้ว หรือว่าพอใจว่าการเลือกตั้งเป็นไปตามกฎหมายโดยสมบูรณ์แล้ว เพราะฉะนั้นสภาฯนี้ควรวินิจฉัยว่าคำร้องนั้นควรตกไปคือตามที่ผู้ร้องถอน

นายมังกร สามเสน ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า เมื่อผู้ร้องคัดค้านได้ถอนไปแล้วก็ไม่มีอะไรที่จะพิจารณาในเรื่องนี้ เพราะฉะนั้นตามที่สมาชิกเสนอมาเป็นส่วนมากเห็นว่า จะยกคำร้องเลิขนั้นถูกต้องแล้ว ขอให้ผ่านไปได้.....๔

ขุนเสนาลลิตี ผู้แทนฯจังหวัดร้อยเอ็ดกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นมีแง่อยู่ว่า กรรมการธิการ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าผู้เลือกตั้งได้รับการเลือกตั้งมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและได้วินิจฉัยลงไปให้เลือกตั้งใหม่ แต่ว่าไม่ใช่มลทินเฉพาะตัวผู้รับเลือกเป็นมลทินที่ผิดกฎหมายการเลือกตั้ง

ภายหลังผู้ร้องก็ถอนเสียเช่นนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่ายังไม่ชอบธรรม ที่จริงควรจะเลือกอีก ต่างว่า
ราษฎรชอบจริงแล้ว ราษฎรก็เลือกท่านเอง ควรยึดถือไว้เป็นหลัก

ร.ต. ถัด รัตนพันธุ์ ผู้แทนฯจังหวัดพัทลุงกล่าวว่า ปัญหาเรื่องนี้มีอยู่ว่าคำขออนุญาต
มาถึงสภาฯแล้วหรือยัง คือตามธรรมดานั้น กฎหมายว่าสภาฯนี้เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดที่จะตัดสินว่า
ให้เป็นอย่างไร ทั้งนี้ตามรายงานของกรรมาธิการที่บอกให้เลือกตั้งใหม่นั้นยังไม่ถึงสภาฯ แล้ว
ในระหว่างนั้นผู้ร้องได้ขออนุญาตมาถึงสภาฯในวันนี้เอง เพราะฉะนั้นแปลว่าคำขออนุญาตนั้นก็มาถึง
พร้อมกัน ถ้านับตามที่เสนอก็ได้ขออนุญาตก่อนแล้ว ปัญหาเรื่องนี้ไม่จำเป็นเลยที่จะต้องวินิจฉัยกัน
อย่างไรมากมาย เมื่อเขาถอนแล้วไม่มีใจทักแล้ว ก็ยกได้

ขุนเสนาสวัสดิ ผู้แทนฯจังหวัดร้อยเอ็ดกล่าวว่า ในเรื่องนี้ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างว่า
ชั้นเดิมใจทักฟ้องว่าจำเลยปล้นทรัพย์ ศาลตัดสินลงโทษ 20 ปี ภายหลังเจ้าทุกข์ถอน
อัยการอนุญาตหรือไม่ เป็นไปไม่ได้แน่ ๆ อยากรู้คดี ควรรักษากฎหมายไว้เป็นดีกว่าอย่างอื่น

หลวงนาถนิตินาถา ผู้แทนฯจังหวัดชัยภูมิกล่าวว่า .....ฯ ข้าพเจ้าเห็นว่า
เรื่องนี้จำเป็นจะต้องอนุโลมตามความของโรคงศาลอยู่บ้าง ถ้าไม่อนุโลมแล้วจะหาหลักยก
เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นตามหลักที่จะอ้างในคดีโรคงศาลบ้านเมือง คดีเรื่องใดก่อนศาลพิพากษา
เด็ดขาดใจทักผู้กล่าวหาว่ามีอำนาจที่จะถอนคดีคืนไปเสียได้ หมายความว่าถอนออกจากศาล
ข้าพเจ้าขอเรียนที่ประชุมว่าก่อนที่ศาลตัดสินเด็ดขาด เราก้เทียบได้กับของเรา เรื่องนี้สภาฯ
ยังไม่ได้วินิจฉัยเด็ดขาดก็เป็นระหว่างยังไม่ได้ตัดสิน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเมื่อเขา
ถอนคืนไปเขามีอำนาจถอนได้ แต่ว่าเมื่อเขาถอนคืนไปแล้วสภาฯจะว่าอย่างไร ข้าพเจ้าต้อง
เปรียบเทียบเหมือนศาล คือให้อยู่ในดุลยพินิจของศาล สภาฯเราก้มีนัยอันเดียวกัน.....ฯ
เราควรจะเปรียบเทียบดีกว่า ขอให้สภาฯนี้ลงมติว่าคำร้องนั้นเราจะรับหรือไม่รับแล้วก็เป็น
อันหมดเรื่อง.....ฯ

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนฯจังหวัดนครศรีธรรมราชกล่าวว่า คือว่าการนี้ทั้ง
กรรมาธิการและทั้งสภาฯนี้พิจารณาคำร้องอย่างที่เราเรียกว่าอยู่ในระหว่างพิจารณาของสภาฯคือ

สภาฯมอบให้กรรมาธิการทำ ทั้งกรรมาธิการและสภาฯ เรียกว่าคดีอยู่ในระหว่างพิจารณา เราพิจารณามาเรียบร้อยแล้วยังไม่ตัดสิน โจทก์ยื่นคำร้องขอถอน ดังนั้นไม่มีปัญหาจะตัดสินก็จะต้องยกฟ้องไป เพราะไม่มีอะไรจะตัดสินเสียแล้ว เพราะพิจารณาในเรื่องนี้ยังไม่มีการตัดสินอะไรเลย โจทก์ขอถอนแล้วก็ปล่อยไป เพราะฉะนั้นขอให้ลงมติ.....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เราได้อภิปรายกันมาแล้ว ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะรับคำถอนเรื่องคัดค้านการเลือกตั้งของผู้ร้องได้ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนมาก เป็นอันว่าไม่มีการพิจารณากันต่อไป.....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปปัตตานี กรรมาธิการเห็นพร้อมกันว่าควรยกคำร้องนั้นเสีย

ขุนชำนาญภาษา ผู้แทนฯจังหวัดนราธิวาสกล่าวว่า เรื่องนี้ก็เช่นเดียวกันเพราะผู้ร้องถอนคำร้องไปแล้ว ควรให้ระงับไปเช่นเดียวกับเรื่องที่เป็นมาแล้ว

หลวงวรนิติปริษา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเข้าใจว่าผู้ร้องถอนคนเดียวใช่หรือไม่ เพราะมีผู้ร้อง 2 คน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ผู้ร้อง 2 คนด้วยกัน คนหนึ่งถอน คนหนึ่งหมดอายุความ

พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ กรรมาธิการ เรื่องนี้มีผู้ร้อง 2 คน แต่คนหนึ่งร้องไปภายหลังอายุความ สำหรับคนนั้นก็เป็นอันตกไป เหลืออีกคนหนึ่ง คนนั้นก็ได้อถอนเสีย ไม่มีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป

หลวงวรนิติปริษา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ในข้อที่ว่านายแวนและเป็นผู้บงการ ร้องภายหลังกำหนดอายุความตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง คือว่าการเลือกตั้ง

ทำเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 คำร้องนี้ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2476 และยื่นเมื่อวันที่ 25 เดือนเดียวกัน กรรมการเห็นว่าคำร้องนั้นขาดอายุความแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องนั้นยังไม่ขาดอายุความ เพราะเหตุว่าตามกฎหมายเลือกตั้งวิธีการของศาล และศาลฎีกาได้พิพากษาเป็นแบบอย่างแล้วว่าให้นับตั้งแต่วันรุ่งขึ้นมา พระราชบัญญัติพิจารณาความแพ่งเป็นหลัก คือพิจารณาความแพ่งให้นับตั้งแต่วันนั้นวันนี้ตั้งแต่วันตัดสินหรือไม่ก็ตาม ตามกฎหมายนั้นให้นับแต่วันรุ่งขึ้นไปทุกอย่าง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าเราจึงควรจะดำเนินตามวิธีพิจารณาความแพ่ง ไซ้แต่เท่านั้น กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ให้นับตั้งแต่วันฟังคำตัดสินเป็นต้นไป แต่ว่าศาลฎีกาก็ได้ตัดสินแล้วว่าให้นับตั้งแต่วันรุ่งขึ้น.....๔ เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าตามมาตรา 33 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งนี้จำต้องอนุโลมตามวิธีพิจารณาอาญา ร.ศ. 115 เหมือนกัน ในที่สุดนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องนั้นยังไม่ขาดอายุความ.....๔

นายมังกร สามเสน กล่าวว่า ในมาตรา 33 แห่งกฎหมายเลือกตั้งบ่งชัดไว้แล้วว่าภายใน 20 วันนับแต่วันเลือกตั้ง เมื่อนับแต่วันเลือกตั้งก็นับจากวันนั้นไม่ใช่ นับจากวันรุ่งขึ้น แต่สมาชิกผู้หนึ่งบอกว่านับแต่วันรุ่งขึ้นนั้นเป็นกฎหมายธรรมดาทั่วไป แต่กฎหมายนี้เป็นกฎหมายพิเศษให้นับวันเลือกตั้ง บ่งชัดทีเดียว เพราะฉะนั้นไม่มีปัญหาในเรื่องนี้.....๔

ร.ต. เนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า กฎหมายเลือกตั้งนี้ให้อำนาจในการวินิจฉัยการร้องคัดค้านแก่สภาฯนี้ เพราะฉะนั้นสภาฯนี้มีอำนาจวินิจฉัยว่าคำในกฎหมายเลือกตั้งนั้นควรจะเป็นประการใดหาใช่ศาลฎีกาไม่ ถ้าเดินตามศาลฎีกาแล้ว กฎหมายเลือกตั้งนี้ก็คงจะโยนไปให้ศาลฎีกาเป็นแน่ สภาฯนี้ควรวินิจฉัยกฎหมายเลือกตั้งนั้นเป็นประการใดเสียก่อน

ขุนอินทร์ภักดี ผู้แทนฯจังหวัดเพชรบูรณ์กล่าวว่า การพิจารณาคดีในโรงศาลเป็นอีกอย่างหนึ่ง โดยเหตุว่ากฎหมายนั้นบังคับให้กระทำเช่นนั้น สำหรับการเลือกตั้งมีพระราชบัญญัติเลือกตั้งโดยเฉพาะอยู่ ถ้าไม่เอากฎหมายอื่นเช่นนั้น ไม่ใช่การพิจารณาซึ่งผิดหลักกฎหมาย เพราะฉะนั้นขอให้สภาฯลงมติ.....๔

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าขอเสนอต่อไปว่าจริงอยู่

สภานี้ไม่ใช่ศาลฎีกา แต่ในการพิจารณาเช่นนี้เราจำเป็นต้องอาศัยกฎหมายเทียบเคียง
 เมื่อมีแบบอย่างอยู่แล้ว เราจะดำเนินคดีข้อวินิจฉัยในการพิจารณาคดีให้ผิดจากที่ศาลฎีกา
 ตัดสินนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าจะเป็นการขัดกับวิธีการที่ศาลได้ดำเนินอยู่ ขอให้เข้าใจว่าศาลฎีกา
 เป็นศาลสูงสุดของประเทศ และสภานี้ก็เป็นศาลสูงสุดของประเทศ เมื่อกิจการทั้ง 2 ฝ่าย
 ขัดกันแล้วประชาชนจะเห็นเป็นอย่างไรขอให้โปรดระลึกถึงกฎหมายให้มาก ขออย่าอีกทีหนึ่งว่า
 ขออย่าให้เห็นแก่หน้าพวกเรากันเองเท่านั้น.....๔

นายฟัก ณ สงขลา ผู้แทนฯจังหวัดอุดรดิษฐ์กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นในบันทึกนั้น ผู้ร้อง
 ได้มาร้องก่อนวันที่ 25 แต่วันนั้นเป็นวันปิดที่ทำงาน ท่านกรรมการพิจารณาถึงข้อนี้ด้วยหรือ
 เปล่า ถ้าเราไม่พิจารณาโดยรอบคอบแล้วเราจะเสียหาย จึงอยากจะถามกรรมการว่าได้
 สอบสวนหรือเปล่าว่าวันนั้นเป็นวันหยุดราชการจริงหรือไม่ บันทึกท้ายคำร้องมีความว่าอย่างนี้
 คำร้องนี้แวนและได้นำมายื่นด้วยตนเองเมื่อวันที่ 25 เดือนนี้ ยังไม่พ้นเขตการยื่นคำร้องคัดค้าน
 เพราะเมื่อวานนี้เป็นวันศุกร์ปิดที่ทำการจึงได้รับไว้ ได้สอบถามถึงเหตุที่ผู้ร้องคัดค้านในเรื่องนี้
 และชี้แจงให้เข้าใจมีเหตุผลดังบันทึกติดมาด้วยแล้ว เพื่อที่เราจะลงมติกันให้รอบคอบ จะต้อง
 จำใส่ใจไว้เหมือนกัน ข้าพเจ้าถามกรรมการก็ตอบไม่ได้ ข้าพเจ้าใครที่จะให้กรรมการ
 ไปพิจารณาใหม่

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนฯจังหวัดนครศรีธรรมราชกล่าวว่า ข้าพเจ้าได้พิจารณา
 คำร้องเหล่านี้แล้ว คือว่าคำร้องนี้ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน แม้ว่าวันที่ 24 เป็นวันศุกร์เป็นวันที่
 ปิดที่ทำการก็ดี แล้วมายื่นในวันที่ 25 เพราะฉะนั้นปัญหาที่ว่าปิดที่ทำการหรือไม่ก็ไม่มีปัญหา
 เพราะลงวันที่ 25 ไม่ได้เขียนลงวันที่ 24.....๔

นายสรอย ณ ลำปาง ผู้แทนฯจังหวัดลำปางกล่าวว่า เมื่อตัดปัญหาให้สิ้นเข้าจะขาด
 อายุความหรือไม่นั้นเราจะต้องพิจารณาถึงกฎหมายเลือกตั้ง สมาชิกจงจำไว้ว่าเราใช้กฎหมาย
 เลือกตั้งอยู่ อย่าใช้กฎหมายอื่นให้พ้นเดือนมากนัก เราใช้กฎหมายเลือกตั้งโดยเฉพาะเราไม่ใช่
 ศาล ผู้รับคำร้องก็ไม่ใช่ศาลเหมือนกัน ดำเนินการตามกฎหมายเลือกตั้งเท่านั้น

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนฯจังหวัดนครราชสีมา กล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นด้วยกับสมาชิกที่พูดทีหลังสุดนี้ คือในเมื่อความปรากฏตามกฎหมายเลือกตั้งบังคับกำหนดไว้ชัดแล้ว ยังมีท่านสมาชิกขอให้ไปเทียบเคียงวิธีพิจารณาความอาญา ความแย้ง ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเลย .....

หลวงวรนิติปริชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า แม้กฎหมายเลือกตั้งจะเป็นกฎหมายพิเศษก็จริง แต่ในการนับนั้น ท่านสมาชิกหลายท่านจะให้นับตามกฎหมายเลือกตั้ง บางทีท่านสมาชิกผู้ค้านจะไม่ทราบว่าจะนับอย่างไร และบางทีก็ไม่เคยเรียนกฎหมาย

ร.ต.เนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า คำเลียดสิทธิ์วังหน้อย

หลวงวรนิติปริชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าพูดตามความจริงใจ เห็นว่าควรนับตั้งแต่วันนี้ ข้าพเจ้าขอเสนอให้ทราบว่าศาลสูงเขาไม่เล่นด้วย เพราะฉะนั้นสภานี้ถึงแม้ว่าไม่ใช่ศาล แต่สมาชิกก็ย่อมทราบอยู่ดีแล้วว่าเราทำหน้าที่เป็นศาล เพราะฉะนั้นการที่เราจะบัญญัติวิธีพิจารณาชั้นนี้ เรามีอำนาจทำได้หรือไม่ เมื่อเราไม่มีอำนาจบัญญัติขึ้นเอง เราจำเป็นที่จะต้องนำกฎหมายและวิธีพิจารณาที่ใช้อยู่ในศาลเดี๋ยวนี้ใช้บังคับ ข้าพเจ้าไม่ท้วงว่ากฎหมายเลือกตั้งนับแต่วันเลือกตั้ง ข้อความนี้ตรงกับวิธีพิจารณาความอาญา ร.ศ. 115 ขอให้ท่านสมาชิกไตร่ตรองดูให้ถี่มิเช่นนั้นสภานี้เราจะเสียเกียรติยศมากก็ได้ ควรจะรักษาเกียรติศักดิ์ของสภานี้ให้มาก ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าจะแพ้ก็ไม่แปลกอะไร ข้าพเจ้ายินดีที่จะแพ้ในสภานี้ ความเห็นของข้าพเจ้าเมื่อสมาชิกไม่เห็นด้วยก็ไม่แปลก ขอให้คิดว่าคนภายนอกจะเห็นว่าสภานี้เป็นอย่างไร มีความรู้ในวิธีพิจารณาเป็นอย่างไร แล้วท่านที่เป็นผู้พิพากษาตุลาการของศาลจะเห็นพวกเราเป็นอย่างไร มีความรู้แค่ไหน เราเป็นสภานิติบัญญัติ ขอให้โปรดระลึกว่าเป็นสภานิติบัญญัติที่จะออกกฎหมายไปให้เขาใช้ ถ้าเราไม่รู้กฎหมายตีความในกฎหมายผิดจากทำนองที่เขาทำมาแล้ว เขาจะหัวเราะเยาะให้ ข้าพเจ้ากลัวเช่นนั้น ถ้าผู้อื่นไม่กลัวก็แล้วไป

ขุนสมหารพิทยาคดี ผู้แทนฯจังหวัดพระนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้บางทีจะมีสมาชิกบางท่านอภิปรายไปในทางที่จะไม่เหมาะ ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหาที่เข้ามาเฉพาะหน้าที่

ประชุมนี้เป็นปัญหาเรื่องนิพากษา เพราะฉะนั้นการที่สมาชิกทุก ๆ ท่านจะนิพากษานั้นก็จำเป็นจะต้องหารือท เพราะฉะนั้นความเห็นของเขา เขาอาจจะเอาบทไหนนั้นเป็นความเห็นส่วนตัวของเขา แต่เราถือว่าการตัดสินใจนั้นจะต้องถือความเห็นส่วนมาก เราฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้สภานี้ลงมติว่าเรื่องนี้ขาดอายุความหรือไม่ และการที่จะใช้กฎหมายเล่มไหนนั้นเรามีสิทธิที่จะวินิจฉัย

มีสมาชิกรับรอง

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าคำร้องของนายแวนและขาดอายุความโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือ 62 ท่าน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าคำร้องของนายแวนและยังไม่ขาดอายุความโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้น 14 ท่าน เป็นอันว่าที่ประชุมนี้รับรองว่าคำร้องของนายแวนและขาดอายุความแล้ว

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ที่นี้ปัญหามีว่า ตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการที่เสนอนั้น สภานี้จะรับรองหรือไม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะรับรองตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรองเป็นส่วนมาก เป็นอันว่าที่ประชุมนี้รับรองคำวินิจฉัยของคณะกรรมาธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดนิจิตร คณะกรรมาธิการมีความเห็นว่าควรให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อเสนอนี้ของคณะกรรมาธิการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นพ้องด้วยข้อเสนอของ
คณะกรรมการธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดปราจีนบุรี คณะกรรมการมีความเห็นว่าควรให้
ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยข้อเสนอของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นพ้องด้วยข้อเสนอของ
คณะกรรมการธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดเลย คณะกรรมการมีความเห็นว่าให้ยก
คำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นด้วยคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดสุรินทร์ คณะกรรมการมีความเห็นว่าควร
ให้ยกคำร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดตรัง คณะกรรมการมีความเห็นว่าควรให้
ยกคำร้อง.....ฯ

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันว่าที่ประชุมเห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของ
คณะกรรมการธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ต่อไปจังหวัดชุมพร คณะกรรมการมีความเห็นว่าเมื่อผู้ถูกร้องคัดค้านไม่ยอมให้เจ้าหน้าที่กระทรวงการสอบสวน และทั้งไม่ยอมเขียนตามที่ กรรมการร้องขอ เพื่อหักล้างคำกล่าวหาของผู้คัดค้านเช่นนี้ก็ไม่มีความเห็นใดจะทำให้ กรรมการวินิจฉัยว่า หลวงสโมสรรราชกิจ มีความรู้ภาษาไทยสมบูรณ์ตามกฎหมาย จึงเห็น พร้อมกันว่าควรเลือกตั้งใหม่

หลวงประสารานฤชิต ผู้แทนฯจังหวัดระยองกล่าวว่า การที่ท่านกรรมการสอบวิชา หลวงสโมสรรราชกิจแต่เพียงอ่านและเขียนภาษาไทย และเมื่อผู้สอบไม่เขียนภาษาไทยท่าน กรรมการเอาเป็นตานั้น ข้าพเจ้ายังเห็นว่าเป็นการผิด เพราะในพระราชกฤษฎีกาบอกว่า ผู้ที่จะเป็นผู้แทนราษฎรต้องมีความรู้เทียบประถมสามัญ ซึ่งเทียบกับประถม 4 เดียวนี้ หลักสูตร ประถม 4 มี 7 อย่าง.....๔ ถ้าท่านกรรมการจะตัดสินความรู้ของหลวงสโมสรรราชกิจ ก็ควรจะสอบทุกวิชา แต่ที่ก็สอบแต่ 2 วิชาเท่านั้น วิชาหนึ่งปรากฏว่าสอบได้ อีกวิชาหนึ่งผู้สอบ ไม่ยอมสอบ และนอกจากนั้นท่านกรรมการก็ไม่ได้ตั้งหลักลงไปว่าถ้าสอบไม่ได้ 2 วิชาเป็น ตก การสอบไล่ที่ผู้สอบไม่จำเป็นจะต้องสอบได้ทุกอย่าง บางอย่างได้บางอย่างตกเมื่อรวม หมายไม่ต่ำกว่า 50 % เขาก็นับว่าได้ อนึ่งข้าพเจ้าได้ทราบว่าหลวงสโมสรรราชกิจไปเรียน วิชาทหารที่เมืองกัลกัตตา ประเทศอินเดีย เป็นนักเรียนรุ่นเดียวกับพระยามหาโยธาฯ และ สอบไล่ได้ตามหลักสูตรในเวลานั้น เพราะเมื่อ 50 ปีมาแล้วกรมศึกษาธิการดูเหมือนจะยัง ไม่มี ต่อมาหลวงสโมสรรราชกิจก็ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรเป็นหลวง นี่ก็แสดงว่ารัฐบาล ลยามรับรองความรู้ของหลวงสโมสรรราชกิจ และในเวลานี้หลวงสโมสรรราชกิจก็ประกอบกิจ การค้าขายต่าง ๆ โดยเป็นผู้อำนวยความสะดวกเอง ก็ยิ่งแสดงว่าหลวงสโมสรรราชกิจมีความรู้สูงกว่า ประถมสามัญมาก.....๔

ขุนวรศาสตร์ตรึงกิจ ผู้แทนฯจังหวัดสุราษฎร์ธานีกล่าวว่า ตามที่คณะกรรมการ ลงความเห็นว่า หลวงสโมสรรราชกิจไม่มีหลักฐานใดอื่นที่จะทำให้กรรมการวินิจฉัยว่า หลวง สโมสรรราชกิจมีความรู้พิเศษได้บริบูรณ์ตามกฎหมายนั้น ข้าพเจ้าอยากจะทราบว่ากฎหมายอะไร ที่บัญญัติว่าจะต้องรู้ภาษาไทย

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า ในกรณีที่ได้อ่านวินิจฉัยเรื่องนี้ได้อาศัยหลักกฎหมายและตราสั่งของกระทรวงมหาดไทยประกอบด้วยใบสมัครของหลวงสโมลระฯ สมัครครั้งนี้ ในการสมัครรับเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของหลวงสโมลระฯ ปรากฏแต่เพียงว่าเป็นผู้ที่มีความรู้หนังสือภาษาไทยเท่านั้น ไม่ทราบว่ามีความรู้เทียบชั้นใด แต่ตามกฎฎีกาดำเนินการเลือกตั้งมาตรา 6 บัญญัติไว้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนฯ ต้องมีความรู้เทียบประถมสามัญญ์ หลักฐานที่เราจะเทียบความรู้ว่าใครเป็นผู้ที่มีความรู้ชั้นประถมสามัญญ์นั้นอาศัยหลักตามตราราชสีห์น้อยที่ 100/7273 ลงวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2476 ดำเนินความวางหลักการในการนี้ สำหรับเป็นทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่อยู่ 3 ข้อ ข้าพเจ้าจะขออ่านให้ที่ประชุมฟัง เพื่อเป็นการที่ว่าหลวงสโมลระฯ มีความรู้ถูกต้องเพียงใดหรือไม่.....๙

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เพื่อที่จะตัดปัญหาให้สิ้นเข้า ท่านผู้ถูกร้องคัดค้านจะมีการอภิปรายอะไร เพื่อแถลงในที่ประชุมนี้และสนับสนุนให้ที่ประชุมทราบหรือไม่

หลวงสโมลระฯราชกิจ ผู้แทนฯจังหวัดชุมพรกล่าวว่า ในการที่ข้าพเจ้าได้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎร ได้ปฏิบัติไปถูกต้องตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้ง ข้าหลวงประจำจังหวัดได้รับรองข้าพเจ้าไว้ด้วยความบริสุทธิ์ ใบสมัครของข้าพเจ้าที่ได้ยื่นไว้ในวันได้ปฏิบัติถูกต้องแล้ว ข้าพเจ้าไม่ยอมสอบก็เพราะเห็นแก่เกียรติยศของข้าหลวงประจำจังหวัด

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนฯจังหวัดนครศรีธรรมราชกล่าวว่า ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเรื่องนี้ข้าหลวงประจำจังหวัดก็ดี หลวงสโมลระฯก็ดี ได้ทำหน้าที่ถูกต้องแล้ว คือว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการเลือกตั้งเราให้อำนาจข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้สอบสวนผู้สมัคร แล้วเมื่อข้าหลวงประจำจังหวัดได้รับผู้สมัครเลือกตั้งจนได้ลงคะแนนเสียงถูกต้องผ่านมาถึงเพียงนี้แล้วตามกฎหมายจะต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่า สิ่งนั้นได้เกิดมาดีแล้วโดยสุจริต ผู้ใดร้องคัดค้านโดยประการใดว่าหลักที่เป็นมานั้นสุจริตหรือไม่ถูกต้องประการใด ผู้นั้นจะต้องนำสืบให้ประจักษ์ชัดแน่นอน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าในการที่กรรมการไปเรียกหลวงสโมลระฯ สอบความรู้อีกครั้งหนึ่งนั้น ไม่ใช่หน้าที่กรรมการเป็นหน้าที่ของข้าหลวงประจำจังหวัด.....๙

นายนิติ โลธิต ผู้แทนฯจังหวัดชลบุรีกล่าวว่า โดยเหตุที่สภาพเราต้องทำหน้าที่ตุลาการ เพราะฉะนั้นเราจะต้องเอาระเบียบวิธีพิจารณามาใช้ ในเรื่องนี้ผู้ร้องคัดค้านว่าหลวงสโมสฯ ไม่มีความรู้ตามพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นหน้าที่นำสืบจะต้องเป็นฝ่ายผู้คัดค้านหาใช่หน้าที่ของหลวงสโมสฯ ไม่ เพราะฉะนั้นการที่กรรมการเรียกหลวงสโมสฯ มาสอบความรู้ นั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการเกินหน้าที่ไป อนึ่งข้าพเจ้าขอยืนยันด้วยเกียรติว่าหลวงสโมสฯ รู้จักภาษาไทย และเขียนภาษาไทยได้ตัวนี้เองข้าพเจ้าได้เห็นหลวงสโมสฯ เขียนบิลท์สโมสฯ เรายื่นเอง เรียกอาหารมาได้

นายทองอยู่ พุฒพันธ์ ผู้แทนฯจังหวัดชลบุรีกล่าวว่า ปัญหาเรื่องนี้อยู่ที่ว่าหลวงสโมสฯ ผ่านชั้นประถมศึกษาหรือไม่ ความจริงข้าพเจ้าเองเห็นว่าหลวงสโมสฯ นั้นได้ผ่านการประถมศึกษาแล้ว ทำไมข้าพเจ้าจึงกล่าวได้เช่นนี้ ก็เพราะเหตุว่าบันทึกของกรรมการที่ส่งมาเห็นว่า "คณะกรรมการได้เชิญหลวงสโมสฯ ราชกิจมาสอบสวนอีกครั้งหนึ่ง โดยให้อ่านหนังสือไทย หลวงสโมสฯ ราชกิจอ่านหนังสือไทยออก ฯลฯ".....ฯ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าหลวงสโมสฯ มีความรู้อ่านออกเขียนได้จริง ข้าพเจ้าเองยังได้เคยให้หลวงสโมสฯ เขียนชื่อรับรองในบัญชีบางอย่างของข้าพเจ้า แต่หลวงสโมสฯ ได้ออกจากโรงเรียนมานานแล้ว การเขียนหนังสือก็ขัดบ้าง ข้าพเจ้าเองเคยเป็นครูมาแล้ว 14 ปี และเด็กรุ่นแรกของข้าพเจ้าออกไปแล้วเดี๋ยวนี้ก็แทบจะเขียนไม่ได้เหมือนกันเพราะทิ้งไปนาน.....ฯ

นายเจือ ศรียาภัย ผู้แทนฯจังหวัดสงขลา กล่าวว่า เพื่อจะให้สมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายมีความเชื่อมั่นว่าหลวงสโมสฯ ราชกิจมีความรู้เทียบชั้นประถมบริบูรณ์แล้วหรือไม่นี้ ข้าพเจ้าอยากขอแสดงต่อท่านว่า หลวงสโมสฯ ราชกิจไม่ต้องการอย่างยิ่งที่กรรมการได้ให้ไปสอบที่กระทรวงธรรมการก็ดี หรือที่กรรมการเรียกมาสอบก็ดี เพราะเหตุประการใดนั้นท่านก็ได้แสดงแล้วว่า เพื่อประสงค์จะสงวนไว้ซึ่งเกียรติยศของข้าหลวงประจำจังหวัด แต่ว่าในครั้งนี้นั้นข้าพเจ้าอยากขอให้ท่านแสดงให้ท่านกรรมการผู้หนึ่งซึ่งได้กล่าวเมื่อสักครู่ที่ว่าหลวงสโมสฯ อ่านหนังสือไทยได้นั้นในหน้าใดหน้าหนึ่งของหนังสือนี้ก็ให้อ่านได้หมดตลอดหน้าหนึ่งของหนังสือนี้ก็ให้อ่านได้หมดตลอดหน้าทีเดียว ไม่ใช่แต่เพียงบางบรรทัดเท่านั้น และนอกจากนั้นข้าพเจ้าเชื่อว่าหนังสือภาษาอังกฤษในเล่มนี้หลวงสโมสฯ ก็อ่านได้ เพราะฉะนั้นที่หลวง

ลโมสรฯมีความรู้เทียบชั้นประถมบริบูรณ์หรือไม่นั้น ข้าพเจ้าหวังใจว่าสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงจะพิจารณาได้ทันทีว่าควรเพียงไร

นายสวัสดิ์ ชูวะเวส ผู้แทนฯจังหวัดนครสวรรค์กล่าวว่า ข้าพเจ้าคิดเห็นอย่างที สมาชิกได้อภิปรายกันมาแล้วคิดว่า ผู้ใดกล่าวอ้างอย่างไรก็เป็นหน้าที่ของผู้นั้นที่จะต้องนำสืบให้ ผมง่อนคล้าย ๆ กับคดีอาญา เมื่อกล่าวหาว่าหลวงลโมสรฯ ไม่มีความรู้ก็ชอบที่ฝ่ายผู้ร้องคัด ค้านนั้นจะต้องนำสืบหลักฐานมา ไม่ใช่ว่ากรรมการมาเลือกเฟ้นเอาหลักฐานไปจากหลวง ลโมสรฯ ซึ่งเป็นจำเลยเอง นี่เป็นประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ข้าพเจ้าจะได้นำเอาความรู้ ลึกนี้มาเสนอต่อที่ประชุมคือ ข้าพเจ้าเห็นว่าหลวงลโมสรฯ อ่านระเบียบวาระประชุมเสมอแล้ว ก็ได้ปรึกษากันกับข้าพเจ้า คือข้าพเจ้าเห็นว่าอ่านหนังสือได้ชัดเจน.....ฯ

นายทองอิน ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า บางทีเราจะเข้าใจผิด อยะไรบางอย่าง และดูเหมือนเราจะไม่ได้ถือหลักในพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง มาตรา 33 ซึ่งว่า ภายใน 20 วันนับตั้งแต่วันเลือกตั้งผู้แทนราษฎร บุคคลใดมีความเห็นว่า การเลือกตั้ง นั้นมิได้เป็นไปโดยชอบไซ้ ท่านว่าผู้นั้นมีสิทธิที่จะร้องคัดค้านต่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้ เมื่อได้ รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งคำร้องนั้นไปยังกระทรวงมหาดไทยโดยเร็ว เพื่อส่งต่อไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎร ให้สภาผู้แทนราษฎรสอบสวนแล้ววินิจฉัยว่าผู้แทน ราษฎรซึ่งถูกคัดค้านนั้นได้รับเลือกตั้งขึ้นโดยชอบแล้วหรือไม่ หรือมีมลทินจะให้มีการเลือกตั้ง ใหม่อีกครั้งหนึ่งก็แล้วแต่จะเห็นสมควร นี่พระราชบัญญัติการเลือกตั้งบ่งชัดแล้ว ท่านที่เป็นหัว กฎหมายนั้นยังจะยกเอาเรื่องนี้ไปเปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาอย่างโน้นอย่างนี้อีก ในเรื่องก่อน เราพูดถึงว่าจะเอา 20 วัน ไปเทียบกับกฎหมายทั่วไป ท่านก็ไม่ยอมว่าจะเอากฎหมายเลือก ตั้ง แล้วในเรื่องนี้ก็ว่าหน้าที่นำสืบนั้นตกแก่ราษฎรบ้าง ตกแก่คนโน้นคนนี้บ้าง พระราชบัญญัติ การเลือกตั้งบ่งชัดว่าสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้สอบสวนไม่ใช่กระทรวงสอบสวน ไม่ใช่ได้สวนขอ ย้ำว่าสอบสวนไม่ใช่ได้สวน เพราะฉะนั้นที่กรรมการทำไปนั้นชอบแล้ว อีกประการหนึ่งมี สมาชิกหลายคนที่ยืนยันจะแสดงว่า หลวงลโมสรฯ มีความรู้เทียบประถมสามัญ แต่นั่นท่านพูด เอาเอง แม้โดยเฉพาะตัวข้าพเจ้าเองก็เห็นด้วย แต่เราจะเอาคำพูดนั้นมาเขียนเป็นลาย ลักษณ์อักษรแล้วเราจะแสดงออกไปนั้นจะได้หรือ ขอให้ท่านคิดดู ในเรื่องนี้ท่านทั้งหลายเรามี

เพื่อนสมาชิกที่ถูกกล่าวหาครั้งนี้ และข้าพเจ้าด้วย ข้าพเจ้าก็เห็นว่าหลวงสโมสฯ มีความรู้เช่นนั้น แต่ทว่าเราจะเอาอะไรมายืนยัน ที่เราจะยืนยันไปนั้นเมื่ออยู่ 2 วิธีคือ วิธีหนึ่งคือนำประกาศนียบัตรมาแสดงพร้อมทั้งใบสุทธิ หรืออีกวิธีหนึ่งนำหลักฐานอื่นมาแสดงว่าเป็นผู้มีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ ถ้าไม่มีเหล่านั้นให้ตั้งกรรมการสอบไล่โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ทั้งนี้เมื่อเรียกหลักฐานจากจังหวัดนั้นแล้ว ไม่ได้ความว่าหลวงสโมสฯ มีความรู้ถูกต้องตามหลักการหรือไม่ ซึ่งมีอยู่ในพระราชบัญญัติการเลือกตั้งมาตรา 26 ว่า "ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนว่า บุคคลนั้นจะสมัครรับเลือกตั้งได้ตามมาตร 6 และ 9 หรือไม่ ถ้าเห็นว่าสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็ให้ประกาศรับไว้ ณ ศาลากลางจังหวัดโดยเร็ว ฯลฯ" จริงอยู่ผู้ว่าฯ ได้สอบสวนในขณะนั้นแล้วว่า หลวงสโมสฯ มีความรู้เทียบประถมสามัญ ทั้งนี้เมื่อผู้ว่าฯ เป็นผิดตามมาตรา 33 และสอบสวนผิดตามพระราชกฤษฎีกามาตรา 6 เราจะรับการสอบสวนนั้นว่า สมบูรณ์หรือไม่ ข้าพเจ้าขอเรียนว่าถ้าการสอบสวนนั้นผิด ไม่มีใบสุทธิ ไม่มีประกาศนียบัตรตามรูปนั้นเป็นความบกพร่องของผู้ว่าราชการจังหวัด แม้กระนั้นก็ดี คณะกรรมการได้พยายามตกลงทางที่จะให้หลวงสโมสฯ ได้แสดงความบริสุทธิ์ของตน ถ้าเป็นปฤชณธรรมดาเมื่อกรรมการได้พยายามให้แสดงเช่นนั้นแล้ว ก็คงจะต้องทำเป็นแน่ เมื่อหลวงสโมสฯ ไม่แสดงความบริสุทธิ์แล้วเช่นนี้ แล้วสภาฯ นี้ยังจะมาอภิปรายว่า หลวงสโมสฯ มีความรู้เทียบประถมสามัญโดยไม่มีหลักฐานหรือใบประกาศนียบัตรหรือใบสุทธิอย่างใด ขอเรียนให้ที่ประชุมนี้สำนึกในความรับผิดชอบของสภาฯ นี้ด้วย....."

พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ กรรมการธิการกล่าวว่า ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งในพวกกรรมการธิการ และข้าพเจ้าไม่ได้เป็นสมาชิก การที่จะลงความเห็นในเรื่องนี้ข้าพเจ้าก็ไม่ใช้เด็ดขาดเหมือนกัน ได้ไตร่ตรองดูมาก รู้สึกว่ามีอะไร ๆ เกิดขึ้น ซึ่งคำวินิจฉัยอาจถูกคัดค้าน แต่ขอให้ท่านสมาชิกทุกคนพึงระลึกอีกอย่างหนึ่งว่า ข้าพเจ้าคนหนึ่งเป็นข้าราชการที่ถูกเรียกมาเป็นกรรมการธิการ....." ทุก ๆ คนดูเหมือนว่าจะอยากให้เสร็จกันง่าย ๆ ที่ท่านบอกว่า เป็นหน้าที่ของผู้ร้องคัดค้านต่างหากที่จะนำสืบว่าหลวงสโมสฯ ราชกิจมีความรู้เทียบประถมสามัญหรือไม่ ไม่ใช่หน้าที่กรรมการธิการที่จะไปยุ่งเกี่ยวได้ ดูอย่างนั้นสภายุติที่จะพิจารณาว่าหลวงสโมสฯ ราชกิจมีความรู้หรือไม่มีความรู้ แต่กรรมการธิการจะทำเช่นนั้นไม่ได้ กรรมการธิการจะต้องทำไปโดยลืมหินตามกฎหมายทุกฉบับ ในกฎหมายบอกไว้ชัด ๆ ว่าให้มีหน้าที่สอบสวนเมื่อมีคำร้อง

คัดค้านว่าการเลือกตั้งนั้นไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กรรมการจะต้องตรวจ เมื่อตรวจพบเข้า
ว่าผู้ว่าราชการจังหวัดรับหลวงสโมสฯ ไว้ไม่ถูกต้องตามหนังสือของกระทรวงมหาดไทยแล้ว
จะให้กรรมการทำอะไร ที่บางท่านเห็นว่ากรรมการไม่มีหน้าที่ที่จะเชิญหลวงสโมสฯ
มา ข้าพเจ้าขอยืนยันว่ามีหน้าที่ เพราะเหตุว่ามีแม่บทว่าให้สอบสวนได้ พวกเราจึงพยายาม
เชิญหลวงสโมสฯ มาสอบสวนเพื่อให้ได้ความปรากฏอีกครั้งหนึ่ง เอาหลักนี้เดียวว่าหลวง
สโมสฯ จะเขียนได้อ่านออกหรือไม่ หลวงสโมสฯ ก็ไม่ยอมเขียน แต่ท่านสมาชิกยังยืนยันว่า
เซ็นชื่อได้ เป็นคนละเรื่องต่างหาก การที่จะมีสมาชิกในสภานี้เซ็นชื่อได้แต่อย่างเดียวเขียน
อะไรไม่ได้เลยราษฎรนอกสภาฯ จะต้องการหรือไม่.....ฯ ไม่ใช่จะเอาใจสมาชิก
ต้องเอาใจราษฎรทั้งหมดซึ่งเขาต้องการสมาชิกที่มีความรู้จริง ๆ มาเป็นสมาชิก ข้าพเจ้าจึง
ต้องทำหน้าที่โดยใช่ไม่รู้เมื่อไร.....ฯ

ขุนวรศาสตร์ตรรกกิจ ผู้แทนฯจังหวัดสุราษฎร์ธานีกล่าวว่า ตามที่สมาชิกได้อภิปราย
มาเป็นตอนนั้น ข้าพเจ้ารับรองเห็นด้วย คือว่าคณะกรรมการที่ทำการสอบสวนนี้ได้กระโดด
ไปทำขั้นที่สอง หาได้กระทำให้ขั้นที่หนึ่งก่อนไม่ การที่กระโดดไปทำขั้นที่สอง คือว่าเรียกหลวง
สโมสฯ มาสอบความรู้ ถ้าหากว่าหลวงสโมสฯ สอบความรู้อ่านออกเขียนได้แล้ว ท่าน
กรรมการถือหลักอะไรจะมาเปรียบเทียบว่าหลวงสโมสฯ มีความรู้เทียบชั้นประถมสามัญ
ไม่ใช่แต่ว่าหลักขั้นหนึ่งที่กรรมการกระทำนั้น ควรจะอ่านคำร้องนี้ดูเสียก่อนว่าคำร้องนี้เป็น
สาระหรือไม่ ถ้าไม่เป็นสาระแล้วควรจะยกคำร้องนี้เสียทันที โดยไม่ต้องสอบสวนอะไรทั้งหมด
ตามคำร้องข้อ 2 นี้บอกว่าหลวงสโมสฯ ไม่มีความรู้ภาษาไทยเทียบประถมปีที่สาม ตาม
กฎหมายบัญญัติว่าผู้ที่เข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจะต้องมีความรู้เทียบประถมสามัญ ไม่
ได้บัญญัติไว้ว่ามีความรู้ทางหนังสือไทยเทียบเท่าประถมสามัญไม่ได้ว่าอย่างนั้น ถ้าหากว่าพระ
ราชบัญญัติอันนี้กำหนดว่าผู้ที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจะต้องมีความรู้เทียบชั้นประถม
สามัญเช่นนั้นแล้ว เมื่อคนใดคนหนึ่งได้ปริญญาดอกเตอร์มาจากเมืองนอกแล้ว ก็มีผู้ร้องคัดค้านว่า
ท่านผู้นี้ไม่มีความรู้ภาษาไทยเทียบเท่าปริญญาอีก กรรมการมีต้องเรียกผู้นั้นมาสอบความรู้
ภาษาไทยอีกหรือ.....ฯ ข้าพเจ้าเห็นว่าคำร้องนี้จำกัดวงเข้าไปยิ่งกว่ากฎหมายจำกัด
เอาไว้ กฎหมายจำกัดว่าให้เทียบประถมสามัญเท่านั้น เขาฟ้องบอกว่าไม่มีความรู้ภาษาไทย
เทียบเท่าประถมสามัญ ถึงแม้ว่ากรรมการจะสอบสวนได้ว่าหลวงสโมสฯ ไม่รู้หนังสือภาษา

ไทยเทียบเท่าประณมสามัญ ก็ไม่มีกฎหมายใดที่จะให้ผลว่าหลวงลโมสรฯ ต้องเลือกตั้งใหม่ เพราะว่ามันตรงกับกฎหมาย.....๔

นายโต ปาณิกบุตร ผู้แทนจังหวัดพระนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นว่าปัญหานี้เป็น ปัญหาข้อเท็จจริงเพียงเล็กน้อยว่า ความจริงหลวงลโมสรฯ จะมีความรู้เทียบประณมสามัญหรือไม่ ท่านกรรมาธิการผู้หนึ่งได้แถลงแล้วว่า ท่านมีความรู้สึกว่าหลวงลโมสรฯ มีความรู้เช่นนั้น เหมือนกัน หากท่านไม่มีวิธีสอบสวนข้อเท็จจริงว่ามีความรู้หรือไม่นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเท่าที่มีผู้ เสนอให้สภานี้สอบสวนย่อมเป็นหลักฐานอย่างหนึ่งในการพิจารณาแล้ว ถ้าเราจะอภิปรายกัน ไปข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีเวลาจบ ข้าพเจ้าอยากขอยุติในเรื่องความรู้ เราโหวตกันว่าท่านนั้น พอหรือไม่ มีผู้เสนอว่าหลวงลโมสรฯ ได้เคยไปเรียนการทหารในอินเดีย แสดงว่ามีความรู้สูง อยู่แล้ว และเคยรับราชการชั้นผู้ใหญ่ในจังหวัดหลังสวน ซึ่งย่อมต้องสูงกว่าความรู้ชั้นประณม สามัญ ความรู้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะภาษาไทย มุ่งถึงความรู้เห็นว่าเพียงพอแล้ว คราวนี้มีท่าน กรรมาธิการผู้หนึ่งเสนอ ข้าพเจ้าจะต้องขอขอบคุณที่ท่านวิตกไปว่าสมาชิกในสภานี้จะไม่มี ความรู้เข้ามาแล้วเป็นเหตุให้ประชาชนเขารู้สึกว่าท่านได้หละหลวมอันนี้ ข้าพเจ้าขอคัดค้านใน เรื่องนี้ แต่อยากจะเรียนหลักที่พูดกันนี้ หลวงลโมสรฯ มีความรู้พอแล้ว ข้าพเจ้าเคยรู้จัก ข้าราชการบางท่าน คือพระยารัชฎานุประดิษฐ์ เทศาภิบาลภูเก็ตคนเก่า เห็นได้แต่ชื่อเท่านั้น คือเห็นได้แต่รัชฎา นอกจากนั้นไม่รู้เลย แต่เป็นเทศาฯ ที่ปกครองเมืองภูเก็ตทำให้ภูเก็ตรุ่งเรืองที่สุด.....๔ อยากจะขอร้องเรียนให้ปิดอภิปรายกันเสียที แล้วลงมติกัน ข้าพเจ้า เห็นว่าทุกฝ่ายได้ตั้งใจทำหน้าที่บริบูรณ์แล้ว ขอความกรุณาให้ลงมติเสียที.....๔

ประธานสภาฯ กล่าวว่า มีผู้เสนอให้ลงมติแล้ว ควรจะลงมติกันเสียที ท่านผู้ใดเห็น ว่าควรจะลงมติกันได้ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงว่าให้ลงมติกันได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าจะตั้งปัญหาว่าที่ประชุมนี้จะรับรองความเห็นของ กรรมาธิการหรือไม่ ถ้าไม่รับรองจะไปรูปไหน ต้องรับรายงานของกรรมาธิการก่อน จะแยก

ปัญหาอย่างไร.....๔

ขุนสมภารหิตะคดี ผู้แทนฯจังหวัดพระนครกล่าวว่า มี 2 ปัญหาที่จะวินิจฉัย ปัญหาแรกเป็นปัญหาวิธีพิจารณา ว่าหน้าที่นำสืบตกอยู่แก่โจทก์ โจทก์ไม่นำสืบดังนี้ควรจะยกได้หรือไม่ ปัญหาหลังเมื่อประกาศยกไม่ได้แล้ว จึงวินิจฉัยด้วยข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏในสำนวนพอจะวินิจฉัยได้ ว่าหลวงสโมสรราชก็มีความรู้ได้เท่านั้นหรือไม่ มี 2 ปัญหา

พระวุฒิศาสตร์เนติญาณ กรรมการกล่าวว่า ด้วยความรู้อันน้อยของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าอยากจะเตือนสภาฯ ให้ระลึกอีกอันหนึ่งตามที่สมาชิกผู้หนึ่งแนะนำซึ่งยุติให้เห็นว่า การที่จะโหวตในที่นี้เป็นหน้าที่ของผู้ร้องคัดค้านว่าจะโหวตหลวงสโมสรรฯ มีความรู้หรือไม่ ชนิดนี้เป็นโหวตเนกาตีฟ ไม่มีใครนำสืบได้ เช่น เราจับเจ๊กหาว่าเจ๊กไม่เสียเงินรัฐชูปการ โปлицจะต้องนำสืบหรือไม่สืบ เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าพลาดแล้วจะขายหน้าเขาในเรื่องประเด็น เรื่องชนิดนี้โจทก์ไม่ต้องนำสืบ

นายสนิท เจริญรัฐ ผู้แทนฯจังหวัดนครราชสีมากล่าวว่า ก่อนที่จะตั้งยุติในที่นี้ ข้าพเจ้าจำได้ว่า ยุติหลังที่สุดที่เหลืออยู่มีอยู่อันหนึ่งว่า ท่านสมาชิกผู้แทนราษฎรได้เสนอยุติเป็นทำนองตัดรายงานของกรรมการ คือทำนองตัดฟ้องว่ากรรมการตั้งประเด็นผิดจากโจทก์ฟ้อง คือตั้งประเด็นที่ฟังพิจารณานั้นผิดจากถ้อยคำในฟ้องของผู้กล่าวหาแล้ว เหตุผลข้าพเจ้าก็เห็นชอบอย่างยิ่ง คือกรรมการตั้งประเด็นผิด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขอให้ยุติว่า ผู้ใดเห็นว่าไม่ควรรับรองรายงานของกรรมการเสียก่อน เป็นยุติหลังสุด

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ปัญหาเรื่องนี้เกิดซับซ้อนขึ้น เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าให้ถือตามหลักทั่ว ๆ ไป ว่าเราจะรับรองความเห็นของกรรมการหรือไม่ สมมุติว่าไม่รับเราจะว่าต่อไป เราจะยกปัญหาขึ้นใหม่ ท่านผู้ใดเห็นว่ายังไม่ควรรับตามข้อเสนอของกรรมการโปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกรับรองเป็นส่วนมาก เป็นอันที่ประชุมตกลงไม่รับตามข้อเสนอของกรรมา
ธิการ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ที่นี้ปัญหาต่อไปว่าเมื่อไม่รับแล้ว จะทำอย่างไรจะให้สอบ
สวนใหม่หรือจะพิจารณากันในที่นี้ทีเดียว.....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จะพิจารณาในที่นี้หรือจะเรียกพระราชญาติฯ มาสอบสวน
แปลว่าให้สอบสวนใหม่ ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะสอบสวนใหม่โดยเรียกพระราชญาติฯ มาสอบ
สวนหรือท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะพิจารณากันเสียในที่นี้ได้ทีเดียว ขอให้ลงมติ

สมาชิกส่วนมากเห็นว่าควรจะพิจารณากันเสียในที่นี้ได้ทีเดียว เป็นอันที่ประชุมตกลง
ว่าให้พิจารณาเสียในที่นี้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามความเห็นของกรรมาธิการท่านก็ไม่รับ ส่งไปสอบสวน
ใหม่ท่านก็ไม่รับ เพราะฉะนั้นขอตั้งปัญหาอันเดียวว่า ควรจะยกคำร้องนี้หรือไม่ ท่านผู้ใดเห็น
ว่าควรจะยกคำร้องนี้เสีย โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ยกคำร้องนี้เสีย....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดมหาสารคามมีผู้แทนราษฎร 2 ท่าน ถูกร้องคัดค้าน
ทั้ง 2 ท่าน ท่านกรรมาธิการพิจารณาคำร้องทั้ง 2 ท่าน เพราะฉะนั้นขอพิจารณาในเรื่อง
นายทองม้วนก่อน.....ฯ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยตามคำวินิจฉัยของกรรมาธิการในเรื่อง
นายทองม้วน โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองเป็นส่วนมาก.....ฯ คือให้ยกคำร้องนี้เสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ที่นี้ต่อมา พระยาสารคามคณาภิบาล

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ตามข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าพระยาสารคามฯ ยังไม่มีกรรมสิทธิ์โดยชอบด้วยกฎหมายในขณะที่ยื่นใบสมัครรับการเลือกตั้งเพราะเหตุไร เพราะเหตุว่าการมอบฉันทะนั้นไม่ปรากฏว่าได้ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เมื่อเช่นนั้นแล้วการกระทำของตัวแทนก็ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กิจการใด ๆ ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้วท่านให้ถือว่าเป็นโมฆะ เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องถือว่าที่ดินที่พระยาสารคามฯ อ้างว่าเป็นที่ดินของพระยาสารคามฯ ในขณะที่ยื่นคำร้องขอสมัครเข้าเลือกตั้งจึงไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของพระยาสารคามฯ โดยถูกต้องด้วยข้อกฎหมาย เมื่อไม่ถูกต้องด้วยข้อกฎหมายแล้วพระยาสารคามฯ ก็ย่อมไม่มีสิทธิที่จะเข้ารับเลือกตั้งได้ตามกฎหมายเลือกตั้ง เพราะกฎหมายเลือกตั้งได้บัญญัติไว้หลายอย่าง และนอกจากเรื่องที่ดินแล้ว พระยาสารคามฯ ไม่มีคุณสมบัติประการอื่นอยู่เลย เมื่อเช่นนั้นแล้วพระยาสารคามฯ ก็ย่อมไม่เป็นผู้ที่เข้ารับเลือกตั้งได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ข้าพเจ้าเห็นว่าควรให้มีการเลือกตั้งใหม่

ขุนวรลิขัฐจรูณเวทย์ ผู้แทนฯจังหวัดหนองคายกล่าวว่า ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยความเห็นของคณะกรรมการที่ได้ยกคำร้องเสีย ข้อสำคัญในเรื่องกรรมสิทธิ์นั้น ที่จริงในนั้นก็ปรากฏว่าบุคคลอีกคนหนึ่งเป็นตัวแทนของพระยาสารคามฯ เพราะเหตุฉะนั้นเมื่อตัวแทนได้กระทำอย่างไร ตัวการก็ย่อมจะมีสิทธิเหมือนกัน.....ฯ

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ข้าพเจ้าขอให้สภาฯ นี้ระลึกถึงกฎหมาย ถึงหลักกฎหมายบ้าง กฎหมายมีอยู่ว่าการมอบฉันทะนั้นจำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ เมื่อไม่ทำเป็นหนังสือแล้วก็ใช้ไม่ได้ ตามกฎหมายมีว่าอย่างนี้.....ฯ ข้าพเจ้าขอร้องอย่าให้เอะอะก็ลงมติ อยากจะรุดหน้าไป ขอให้คิดดูให้รอบคอบเสียหน่อยว่ากฎหมายมีอยู่อย่างไร ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทั้งหลายที่เป็นนักกฎหมายก็หลายท่านลองพิจารณาดูทีหรือว่าเคยมีมาอย่างไร และศาลฎีกาได้เคยตัดสินมาแล้วอย่างไร.....ฯ

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า ๔
 ตามที่สมาชิกตั้งข้อสงสัยเกิดในเรื่องที่ว่า การตั้งตัวแทนไปซื้อที่ดินจำเป็นต้องทำเป็นหนังสือหรือไม่นั้น
 เรามีอยู่ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้วว่า การตั้งตัวแทนนั้นต้องทำเป็นหนังสือด้วยจึง
 จะสมบูรณ์ ศาลฎีกาสันนิษฐานรับแล้วโดยปกติก็จะต้องมีลายลักษณ์อักษร ในข้อกฎหมายข้อนี้ข้าพ
 เจ้าไม่เถียง แต่ทำไมเล่ากรรมการชุดนี้จึงได้วินิจฉัยว่าพระยาสารคามฯ มีกรรมสิทธิ์ใน
 อสังหาริมทรัพย์ ทั้งนี้ขอเรียนให้ที่ประชุมทราบดังนี้ เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อพระยาสารคามฯ ได้ให้
 บุคคลผู้หนึ่งไปซื้อที่ดิน ไม่ได้มอบเป็นหนังสือ เพราะฉะนั้นในขั้นนั้นเป็นโมฆะ แต่เราจะต้องนึก
 ถึงอำนาจการปกครองซึ่งตั้งแต่ปี 2472 มาจนบัดนี้ เราอาศัยการปกครองโดยปรักษ์ได้แล้ว
 การตั้งตัวแทนไม่ใช่เป็นตัวหนังสือก็แจ้งอยู่ แต่ทว่าสิทธิมาใช้เพียงเฉพาะในบุคคลเท่านั้น ก็
 เมื่อนายเทือกนั้นไปซื้อที่ดินนั้นปกครองมาจนกระทั่ง 2472 จนบัดนี้ เราก็เชื่อได้ว่าปกครอง
 โดยอำนาจปรักษ์นั้น.....๔

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะลงมติได้โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกรับรองเป็นส่วนมาก เป็นอันที่ประชุมตกลงให้ลงมติได้

ประธานสภาฯ กล่าวว่า มติที่จะให้ลงนี้ก็คือว่า ท่านผู้ใดเห็นด้วยคำวินิจฉัยของ
 คณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

มีสมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน.....๔ คือให้ยกคำร้องนั้นเสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า จังหวัดอุษธานี กรรมการเห็นพ้องกันว่าควรให้ยกคำ
 ร้องนี้เสีย ท่านผู้ใดเห็นพ้องด้วยคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ โปรดยกมือขึ้น

สมาชิกยกมือรับรองพร้อมเพรียงกัน เป็นอันที่ประชุมนี้ตกลงว่าเห็นพ้องตามคำวินิจฉัย
 ของกรรมการ เพราะฉะนั้นขอปรบมือ.....๔

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 20/2477 (สามัญ) สมัยที่ 2

วันอาทิตย์ที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2477

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

.....๙

ด. เทียม ศรีนิลิว ผู้แทนฯจังหวัดนครปฐมกล่าวว่า .....๙ เวลานี้มาถึงเรื่องของข้าพเจ้าแล้ว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าขออนุญาตให้ประชุมโดยเปิดเผย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ผู้ถูกกล่าวหาขอพิจารณาโดยเปิดเผย ก็พิจารณาต่อไป

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า ในเรื่องที่น่าสมมานสุชาติกุล ร้องคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนฯจังหวัดนครปฐม อันได้แก่ นายดาบเทียม ศรีนิลิว นั้น มีข้อความหลายประการ แต่มีประเด็นที่จะพิจารณาลำคัญอยู่ข้อเดียวคือว่า ผู้ร้องคัดค้านกล่าวว่า นายดาบเทียมฯ ได้ให้ของแก่ผู้แทนตำบลในเรื่องนี้คณะกรรมการได้ให้ผู้อำนวยการพิเศษ มีผู้พิพากษาและมีพยานหลายคนมาสืบสวน 10 ปาก มี 3 ปากให้การว่า ด. เทียมฯ ได้ให้ของแก่พยานนั้น ดังปรากฏอยู่ในบันทึกนั้นแล้ว 3 คน แต่พฤติการณ์ที่ให้นั้นไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด ด. เทียมฯ ได้ให้ของแต่เพียงเล็กน้อย และในระหว่างนั้นได้พูดว่าถ้าจะเลือกตั้งผู้แทนราษฎรแล้วขอให้เลือกเอาแต่คนดี ๆ เท่านั้น.....๙ คณะกรรมการได้พิจารณาในเรื่องสืบตามกฎหมายอาญาประกอบด้วยพระราชบัญญัติการเลือกตั้งแล้ว เห็นว่าการให้ของนั้น ไม่เกี่ยวข้องเป็นสืบบน ที่นี้คณะกรรมการจึงได้พิจารณาต่อไปว่าการให้นั้นเป็นมลทินถึงกับจะต้องมีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ เมื่อข้อเท็จจริงที่ได้สอบสวนจากผู้ชำนาญการพิเศษในจังหวัดนั้น ๆ เห็นว่าการให้นั้นไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง จึงไม่เป็นมลทินถึง

กับจะต้องสั่งให้มีการเลือกตั้งผู้แทนฯจังหวัดนครปฐมใหม่ จึงมีความเห็นว่าให้ยกคำร้องนั้นเสีย แต่ในกรณีเรื่องนี้มีข้อสงสัยเกิดอยู่บ้างว่า ผู้ร้องนั้นได้ยื่นคำร้องมามากมาย ในเรื่องปัญหา เกี่ยวกับการสืบพยาน ผู้ร้องขออ้างพยานทั้งหมด 120 กว่าคน คืออ้างผู้แทนตำบลอื่น ๆ อีก แต่ครั้งเมื่อถึงวันสอบสวนครั้งแรกผู้ร้องไม่นำพยานมาสอบสวน จึงเป็นอันว่าเลื่อนไป ครั้นถึง วันสอบสวนครั้งที่ 2 ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องขอพยานมา 14 คน แต่นำมาได้เฉพาะ 10 คน แล้ว มาสอบสวนไม่ได้ความเท็จจริง แล้วผู้ร้องได้ขอเพิ่มพยานอีกมากมาย และขอเพิ่มในชั้นนั้นอีก 8 คน และให้ถ้อยคำว่าจะนำสืบทั้งหมดจนกว่าจะได้ความพอใจว่า ด. เทียมฯ ให้สินบนจริงจึง จะยอมให้สืบ ในการสอบสวนชั้นนั้นจึงไม่มีวันที่กำหนดว่าจะเสร็จเมื่อใด กรรมการจึงเห็นว่า จะยอมให้สืบต่อไปหรือไม่ เมื่อได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้เช่นนั้นไม่ได้เกี่ยวแก่การเลือกตั้ง ในทางเป็นสินบน และไม่เป็นประเด็นที่จะต้องให้เลือกตั้งกันใหม่ กรรมการเห็นว่าการนั้น ไม่ควรจะให้สืบต่อไป ถ้าอนุโลมวิธีพิจารณาแต่ไม่ชอบด้วยวิธีการ จึงให้ยกคำร้องเฉพาะส่วน ที่สืบพยานเพิ่มเติมขึ้นเสีย.....๔

ขุนเสนาลลิตี ผู้แทนฯจังหวัดร้อยเอ็ดกล่าวว่า ก่อนที่จะพิจารณาถึงเรื่องนี้ ข้าพเจ้า ขอเรียนถามกรรมการก่อนว่า 1. การให้ของนั้น ให้ก่อนวันเลือกตั้งหรือให้ในวันเลือกตั้ง นั้นเอง การให้ของนั้นเป็นเครื่องชักจูงน้ำใจ เป็นทางที่ให้เลื่อมใสแก่ตนหรือไม่ 2. บุคคลที่ได้รับของและผู้ที่ให้เป็นการที่คุ้นเคยและเคยให้กันมาหรือไม่ 3. ตามปากคำพยานเห็นชัดหรือไม่ ว่าการให้นั้นให้โดยทางไม่ได้เป็นสินน้ำใจ ถ้ากรรมการอธิบาย 3 ข้อนี้แล้วข้าพเจ้าจึงจะ ลงมติว่าเป็นอย่างไร เพื่อให้เป็นการดำเนินต่อไปข้างหน้าเท่านั้น ไม่ใช่เจตนาอย่างไรหา มิได้

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนฯจังหวัดอุบลราชธานีกล่าวว่า ข้าพเจ้าขอตอบปัญหา ข้อหนึ่ง การให้นั้นให้ก่อนวันเลือกตั้ง บางรายก็ 7 วัน บางรายก็ 2 วัน และอีกข้อหนึ่งเวลา ให้เช่นนั้นไม่ได้มีการพูดอะไรนอกจากว่าให้ด้วยความเสน่หาและว่าถ้าจะมีการเลือกผู้แทนแล้ว ขอ ให้เลือกเอาคนดี ๆ ข้อสอง แต่ก่อนไม่ปรากฏว่าเคยให้แต่ว่าเป็นคนคุ้นเคยกันมา บางคนถึง 10 ปีก็มี ข้อสาม การให้เช่นนั้นไม่มีพยานอื่นนอกจากผู้รับให้ เป็นการให้ระหว่างบุคคลต่อบุคคลไม่มี ประจักษ์พยานอื่นเลย

นายสรอย ๗ ลำปาง ผู้แทนฯจังหวัดลำปางกล่าวว่า ตามที่สมาชิกขงใจและได้
ถามกรรมาธิการ และกรรมาธิการได้ตอบนั้นก็จะวิเคราะห์ได้ว่า การที่นายดาบเทียมฯ
ผู้แทนฯจังหวัดนครปฐมได้ให้สิ่งของแก่ผู้แทนตำบลนั้นก็ได้พูดแล้วว่า ขอให้เลือกผู้ที่ดี ๆ ก็เห็น
ได้ชัดว่านายดาบเทียมฯซื้อตรง เพื่อต้องการจะให้เลือกเอาคนดี แต่การจะเลือกใครก็สุดแล้ว
แต่จะเลือกเพราะว่าผู้สมัครหลายคนด้วยกัน ก็เมื่อผู้แทนตำบลเห็นว่านายดาบเทียมฯเป็นคนที่ดี
ที่สุด เห็นสมควรที่จะเป็นผู้แทนของเขาได้แล้ว ผู้ร้องมานี้เห็นว่าไม่เป็นการชอบ และนายดาบ
เทียมฯ ได้แสดงความบริสุทธิ์อย่างเต็มที่เท่าที่กรรมาธิการสอบสวนว่าไม่ผิดนั้น สมควรที่จะ
กล่าวว่านายดาบเทียมฯมีความบริสุทธิ์จริง ๆ.....ฯ

น.ต.หลวงอำรงนาวาสวัสดิ์ ร.น. กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอกล่าวในนามของสมาชิก
แห่งสภาฯนี้ ถึงแม้ว่าเราจะรวบรัดการลงมติกันแล้วก็อาจจะทำให้เกิดความข้องใจแก่บรรดา
ผู้แทนหนังสือพิมพ์และประชาชนที่มาฟัง คือปัญหาในเรื่องนี้มีประเด็นที่จะพิจารณาในการให้
ซึ่งกรรมาธิการได้ยกขึ้นเป็นเหตุพิจารณาและได้ไต่สวนพยานในข้อนี้.....ฯ ข้าพเจ้า
ขอประทານชี้แจงดังนี้คือ ในเรื่องการให้นี้จะต้องพิจารณาเสียก่อน นายดาบเทียมฯนี้เป็นคนมี
นิสัยใจคอเป็นคนที่เรียกว่า ไม่เคยให้ของใครหรือเป็นคนที่มีใจเผื่อแผ่ในการให้ หรือว่าจะ
เพิ่งมาในขณะที่เมื่อมีการเลือกตั้ง จะเป็นการไม่บริสุทธิ์ประการใดหรือไม่ นี้ข้าพเจ้าถือว่าเป็น
ปัญหาสำคัญที่ควรจะนำมาพิจารณา แต่เมื่อได้พิจารณาอยู่ในรายงานของกรรมาธิการแล้ว ตาม
บันทึกของกรรมาธิการว่าได้สอบสวนข้าราชการมีอาทิ ข้าหลวงประจำจังหวัด พ่อดำ ประชา
ชน ปรากฏว่านายดาบเทียมฯผู้นี้แม้แต่ในเวลาปกติตั้งแต่ก่อนเลือกตั้งมาหลาย ๆ ปี ก็มีนิสัยเป็น
คนชอบให้ เพราะฉะนั้นในการที่นายดาบเทียมฯได้ให้ของเช่นนี้ก็เป็นการให้อย่างธรรมดา ไม่
เป็นการผิดพระราชบัญญัติ.....ฯ

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า เมื่อกรรมาธิการเองก็รับรองว่า
คำร้องนั้นไม่แน่นอน คือขาดอย่างไรน สงสัยอย่างนี้ และคำร้องนั้นไม่ควรเป็นคำร้องที่จะรับ
ไว้พิจารณา ปัญหาจึงมีต่อไปว่า ด. เทียมได้ให้สินบนหรือไม่ ในข้อนี้ผู้ร้องเองนำสืบไม่สมตาม
ข้อกล่าวหา เมื่อไม่สมแล้วก็เป็นอันว่า ด. เทียมเป็นผู้บริสุทธิ์ ไม่มีมลทิน ควรให้ยกคำร้องนั้น
เสีย

ประธานสภาฯ กล่าวว่า ขอให้ลงมติว่าจะรับรองรายงานกรรมาธิการซึ่งมีว่าให้ ยกคำร้องของผู้ร้องหรือไม่

ร.ต.เนตร์ พูนวิวัฒน์ กล่าวว่า ขอประธานโทษ เกี่ยวข้องกับข้อบังคับ ข้อบังคับในเรื่องผู้ถูกกล่าวหานี้ได้ทำเสร็จสิ้นไปแล้วและใช้แล้ว ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรจะให้ลงมติตามข้อ บังคับ 78 (2)

หลวงวรนิติปรีชา ผู้แทนฯจังหวัดสกลนครกล่าวว่า ตามข้อ 78 (2) มีข้อความดังนี้ "ผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ 17 ค. ให้ลงมติดังนี้ ก. การเลือกตั้งนั้นชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หรือ ข. มีมลทินอันควรให้มีการเลือกตั้งใหม่หรือไม่ การลงมติดังกล่าวนี้ ให้กระทำโดยวิธีการลง คະແນນລັບ

ด. เทียม ศรีนิลิส ผู้แทนฯจังหวัดนครปฐมกล่าวว่า ขออนุญาตเปิดเผยได้หรือไม่

ประธานสภาฯ กล่าวว่า .....ฯ ข้าพเจ้าขอให้ลงมติตามข้อบังคับนี้ ข้าพเจ้าอ่านคณันนอนแล้วไม่เห็นมีทางไหน เพราะฉะนั้นท่านผู้ใดเห็นว่าการเลือกตั้งนี้ชอบด้วย กฎหมายแล้ว ให้ลงคะแนนลับโดยใส่เบี้ยขาว ถ้าผู้ใดไม่เห็นชอบให้ลงเบี้ยสีน้ำเงิน.....ฯ

เมื่อได้มีการลงคะแนนแล้ว เลขธิการสภาฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอประกาศคะแนน ดังกล่าวต่อไปนี้ เบี้ยเขียว 6 คະແນນ เบี้ยขาว 78 คະແນນ

ประธานสภาฯ กล่าวว่า เป็นอันว่าการเลือกตั้งสำหรับนายดาบเทียมนั้นได้รับเลือก ตั้งถูกต้องแล้ว ตามที่ได้ลงคะแนนนี้.....ฯ

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ 31/2477 (สามัญ) สมัยที่ 2

วันอังคารที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2477

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

.....๙

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า .....๙ ระเบียบวาระที่ 3 คำ
วินิจฉัยของกรรมาธิการเรื่องการคัดค้านการเลือกตั้งผู้แทนฯจังหวัดอุดรธานี (ลับ) ส่งมาแล้ว
ตามหนังสือที่ ส.36/2477 เลื่อนมาแต่คราวประชุมครั้งที่ 27/2477.....๙

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ตามข้อบังคับของเราจะต้องเป็นการประชุมลับ
แต่มีเงื่อนไขว่า ถ้าผู้ถูกกล่าวหาขอให้ประชุมเป็นการเปิดเผยก็ได้ เมื่อขอเช่นนี้ก็สันนิษฐานว่า
เป็นการประชุมโดยเปิดเผย มีท่านผู้ใดจะมีความประสงค์จะอภิปรายในคำวินิจฉัยของ
กรรมาธิการ

ขุนวรสิทธิ์สุรเวทย์ ผู้แทนฯจังหวัดหนองคายกล่าวว่า แทนที่จะเป็นการคัดค้าน
ความเห็นของท่านกรรมาธิการ ข้าพเจ้าเห็นพร้อมด้วยความเห็นของท่านกรรมาธิการทุกอย่าง
คือไม่มีมลทิน

ด.ยู เกียง ทองลงยา ผู้แทนฯจังหวัดกาญจนบุรีกล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ใดคัดค้านการ
เลือกตั้งแล้ว ข้าพเจ้าขอให้ลงมติเพื่อจะได้ไม่กินเวลามาก.....๙

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า การลงมติชนิดนี้ตามข้อบังคับข้อ ข. จะต้องเป็น

การลงมติลับ เพราะฉะนั้นขอให้เป็นการดำเนินการลงมติลับ ท่านผู้ใดเห็นว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาไม่มี
มลทินลงเบี้ยขาว ผู้ที่เห็นว่ามิมลทินลงเบี้ยน้ำเงิน.....๙

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า มีผู้ลงคะแนนเสียง 113 นาย ผู้ที่ลงเบี้ยขาว
มีจำนวน 107 เบี้ย เบี้ยเขียว 4 เบี้ย ตามที่ลงคะแนนเสียงนี้ตามที่ได้มีมติจากการลงคะแนน
เสียงลับนี้ เป็นอันว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาหมดมลทินในเรื่องนี้.....๙

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นายชัยรักษ์ จยาวรรณ เกิดเมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ.2507 ที่จังหวัด นครปฐม สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2523 สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ในปี พ.ศ.2525 และ สำเร็จปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ.2529

ประวัติการทำงาน พ.ศ.2530 เป็นพนักงานฝ่ายบริหารสินเชื่อ ธนาคารไทยทนุ จำกัด สำนักงานใหญ่ พ.ศ.2532 เป็นพนักงานฝ่ายประเมินหนี้ต่างจังหวัด ธนาคารกรุงเทพ จำกัด สำนักงานใหญ่ พ.ศ.2533 รับราชการสังกัดฝ่ายอำนวยการ สำนักงานจังหวัดตราด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ปัจจุบันรับราชการสังกัดฝ่ายตรวจสอบกฎหมายวิชาชีพ กองงานคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม สำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย